

panorama wałbrzyska

www.walbrzych.naszemiasto.pl

Nr 34

WAŁBRZYCH

Tragiczny dzień na Grodzkiej. Jedna osoba nie żyje, druga została uratowana

Ten sam dzień, ta sama ulica,
budynek po sąsiedzku. Dwaj
mężczyźni, dwa dramaty **str. 8**

WYDARZENIE

UNESCO na horyzoncie - Zamek Książ z szansą na światowe uznanie

Wałbrzyski zabytek został wpisany na prestiżową
listę Pomników Historii. Teraz czas na... **str. 3**

WAŁBRZYCH

Widać już szalunki
pod nowy park
handlowy, który
powstaje w dzielnicy
Podzamcze **str. 4**

REGION

Magnes z Zamkiem Książ
zdobi wiele lodówek w Polsce.
Prawdziwy hit, za który nie trzeba
zapłacić fortuny **str. 6**

WAŁBRZYCH

Przedłuży się
remont Szkoły
Podstawowej nr 26.
Kłopoty są na sali
gimnastycznej. **str. 8**

Nr ISSN 2082-8446
Nr indeksu 272663

Grzegorz
Tabasz

Niebiańskie życie jerzyków

Ornitolodzy zgodnym głosem wieszczyli, iż jerzyki zostaną u nas dłużej niż zwykle, czyli przynajmniej do drugiej połowy sierpnia. Wiosna była zimna, owadów mało i pisklaki miały nie zdążyć z opierzeniem na czas. Zdążyły. I już odleciały. Przed nimi podróż na południe Afryki, którą pokonują dwa razy do roku. Jerzyk (nie mylić z koleczastym ssakiem jeżem) to czarny ptak nieco większy od jaskółki oknówki. Długie skrzydła czynią zeń znakomitego lotnika. Powiem więcej: najlepszego na świecie! Ornitolodzy podejrzewali jerzyki, iż większą część życia spędzają w locie, ze snem włącznie, wyjątek czyniąc dla składania i wysiadywania jaj. Dzięki założonemu rejestratorom wiemy, ile wynosi owa większa część życia. Prawie dziesięć miesięcy w roku!

Ptaki w locie zdobywają pokarm, najedzone wznoszą się na dużą wysokość i zapadają w kilkuminutową drzemkę podczas lotu. I tak na okrągło, szczególnie podczas pobytu w Afryce. Nie mają czego na ziemi szukać. Sytuacja ulega zmianie, kiedy wrócą na nasze niebo. Trzeba przedłużyć trwałość gatunku, złożyć jaja i wychować pisklęta. Prokreacja zajmuje im dwa-trzy miesiące. I to jest cały kontakt z lądem, a właściwie z budynkami, gdyż ziemi nigdy nie dotykają. Życie w przestworzach ma wiele zalet. Mało pasożytów i drapieżców przekłada się na niską śmiertelność. Ot, niebiańskie życie!

WAŁBRZYCH

Remont ul. Lubelskiej i Browarnej

Prezydent miasta Roman Szelemej podpisał umowę na remont ul. Browarnej i remont pierwszej części ul. Lubelskiej.

Za osiem miesięcy wałbrzyskanie dojadą do przychodni przy ul. Browarnej równym jak masło asfalcem, zostawią samochody na zadbanym, estetycznym parkingu i ruszą nowymi chodnikami prosto do gabinetów lekarzy. Prace obejmą też część ulicy Lubelskiej - od chodnika przy ul. Wysockiego do ronda wraz ze skrzyżowaniem z ul. Browarną.

Całość po remoncie ma wyglądać estetycznie, nie zabraknie elementów małej architektury w tym ławek i pergoli. Prace będą kosztowały blisko 4 mln zł brutto.

Niebawem przetarg na budowę Centrum Przesiadkowego w Wałbrzychu, a później remont kolejnej części ul. Lubelskiej.

WAŁBRZYCH

Przy „Biedrze” naładujesz „elektryka”

Od połowy lipca największy market Biedronka przy Al. Wyzwolenia jest zamknięty, w jego wnętrzach prowadzone są prace rozbiórkowe, niedostępna jest też część przyległego do niego parkingu.

W remontowanym obiekcie powstaną nowe rozwiązania, m.in. 6 kas samoobsługowych oraz 3 kasy tradycyjne;

elektroniczne etykiety cenowe; oświetlenie LED, panele fotowoltaiczne oraz krawalnia do chleba.

Zostanie rozbudowany parking (70 miejsc), na którym pojawią się ładowarki do „elektryków”.

Ponowne otwarcie placówki zostało zaplanowane na wrzesień bieżącego roku.

Wyścigi traktorów na dożynkach

Aneta Kolesińska
Dolny Śląsk

Wielkimi krokami zbliżają się Dożynki Wojewódzkie, które w tym roku organizuje gmina Wądroże Wielkie.

Sierpień to czas zarezerwowany dla obchodów tradycyjnych dożynek. Najważniejsze na Dolnym Śląsku w tym roku odbędą się w Wądrożu Wielkim 7 września 2025 r. W programie znajdują się: tradycyjne obrzędy dożynkowe, korowód, kiermasze i inne atrakcje dla starszych i młodszych.

Tym, co z pewnością przyciągnie do Wądroża tłumy, są koncerty gwiazd muzyki, ale nie zabraknie także konkursów, m.in. na największą dynię czy najpiękniejszy wóz dożynkowy. W tym roku będzie też zupełna nowość, wyścigi traktorów.

Jak zapowiada Urząd Gminy Wądroże Wielkie, widowisko ma urozmaicić święto plonów. Inicjatywa nawiązuje do pomysłu Pawła Gancarza, Marszałka Województwa Dolnośląskiego, który pełniąc funkcję Wójta Gminy Stoszowice był wielkim zwolennikiem takich zawodów.

- Traktor to nieodłączny symbol pracy rolnika - maszyna od lat towarzysząca naszym gospodarzom w codziennych obowiązkach, a jednocześnie ważny element tożsamości. Organizując wyścig traktorów, chcemy w nieco lżejszy, pełen humoru i pozytywnych emocji sposób zwrócić uwagę na ogromne znaczenie rolnictwa. To także doskonała okazja, aby mieszkańcy i goście zobaczyli, jak wiele pasji i pomysłowości mają nasi rolnicy - mówi Elżbieta Jedlecka, wójt gminy Wądroże Wielkie.

Zasady wyścigu będą proste, wystarczy w jak najkrótszym czasie pokonać trasę slalomem między balotami słomy a na końcu zaparkować tyłem do „garażu”. Tor zostanie przygotowany przez starostę Dożynek. Wyścig odbędzie się na trasie o długości 300 metrów. Czas przejazdu będzie mierzony na całym odcinku - od startu do mety - a za potrącenie słupków ograniczających naliczane będą punkty karne.

- Jestem przekonana, że wyścig traktorów stanie się jedną z największych atrakcji tegorocznych dożynek - dodaje Elżbieta Jedlecka.

FOT. KOMENDA MIEJSKA POLICJI W WAŁBRZYCHU

MIEROSZÓW

Czeskie trio na gościnnych występach

W minioną środę (20 sierpnia) przed godziną 21:00 policjanci otrzymali informację o ujęciu przez ochronę sklepu trzech mieszkank Czechosłowacji. Okazało się, że 22, 23 i 29-latkę wspólnie zaplanowały kradzież, próbując wyjechać z placówki handlowej w Mieroszowie wózkami pełnymi zakupów. Kobiety zaparkowały swoje kosze po brzegi żywnością, kosmetykami i artykułami przemysłowymi dla tego łączna wartość odzyskanych produktów oszacowana została na kwotę ponad 3,7 tys. złotych.

Sprawczynie już w piątkowy poranek usłyszały zarzut kradzieży, do którego się przyznały, a następnie, jako że nie są obywatelkami naszego kraju, zostały doprowadzone w trybie przyspieszonym do Sądu Rejonowego w Wałbrzychu.

Dwie starsze kobiety zostały skazane na karę czterech miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na rok, a najmłodsza z nich na karę czterech miesięcy więzienia w zawieszeniu na dwa lata. Wszystkie muszą także zapłacić za szkody w mieniu.

ZDJĘCIE DNIA

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Betonowa filiżanka pojawiła się na przeciwko lubianej przez wałbrzyszan lodziarni Dorian przy ul. Fortecznej. Stary, zachwaszczony trawnik zmienił się nie do poznania. Wyrównano teren, poszerzono miejsca parkingowe, wytyczono krawężniki. W środku pojawiły się białe kamyczki i betonowa filiżanka, która jest kwietnikiem. Jeszcze tej jesieni w filiżance pojawią się piękne wrzosy, a wiosną także lawenda. W miejscach, gdzie wytyczono koła, będą nasadzenia - niskopienne drzewa kwitnące wiosną na różowo i biało. Adrianna Szurman

Książ na drodze do listy UNESCO

Adrianna Szurman
Wałbrzych

**Zamek Książ został wpisany na prestiżową listę Pomników Historii. To ostatni przystanek na drodze do sta-
rań o wpis na listę światowe-
go dziedzictwa UNESCO.**

Starania o wpis Zamku Książ na listę Pomników Historii rozpoczęto już 7 lat temu, kiedy zamkiem zarządzała dzisiejsza wojewoda dolnośląska, Anna Żabska. W poniedziałek, 18 sierpnia, o historycznej decyzji poinformowano uroczystie na konferencji prasowej z udziałem: prezeski Zamku Książ Doroty Karolewskiej, wojewody dolnośląskiej Anny Żabskiej, prezydenta Wałbrzycha Romana Szelemeja i wojewódzkiego konserwatora zabytków Daniela Gibskiego.

Wyróżnienie przyznane Zamkowi Książ podkreśla jego unikatową wartość historyczną i kulturową. Zabytki wpisuje się na prestiżową listę pomników historii, by podkreślić ich szczególną wartość dla kultury i historii Polski, co ma znaczenie w systemie ochrony zabytków. Wyróżnienie promuje je również

Przyznane wyróżnienie podkreśla unikatową wartość historyczną zamku

jako narodowe dziedzictwo oraz wizytówkę kraju.

W przypadku Zamku Książ poprzedza też starania o wpis na listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, a zdaniem wojewódzkiego konserwatora zabytków, Daniela Gibskiego są na to spore szanse. Teraz konieczne jest przygotowanie takiego wniosku.

-Zamek Książ i jego otoczenie to wyjątkowy zespół, łączący wartości historyczne, krajo-
zowe i architektoniczne.

Nad wnioskiem o wpis na listę Pomników Historii pracował cały zespół ludzi dr Beaty Lejman, Magdaleny Woch, Mateusza Mykityszyna i innych osób. Chciałabym podziękować też byłej minister kultury Hannie Wróblewskiej, z którą rozmawiałam o przyspieszeniu tej procedury. Na Dolnym Śląsku jest 1/4 wszystkich zabytków Polski, a tylko 15 z nich trafiło na tę listę (133 w całej Polsce), a wciąż czeka na wpis Stara Kopalnia w Wał-

brzychu - zauważyła Anna Żabska, wojewoda dolnośląska.

Prezydent miasta Roman Szelemej podkreślił, że to czas historycznych decyzji dla zamku i jego otoczenia.

- Kilka dni temu przejeżdżałem teren wokół Palmiarni, który historycznie należał do miasta i palmiarni, a teraz dzięki decyzji ministra rolnictwa i KOWR-u przejeżdżamy bezpłatnie 3 ha terenów, co pozwoli na rozwój placówki. Czekamy na to od 2014

roku. Na decyzję o wpisie na listę Pomników Historii czekaliśmy 7 lat. Pozwoli nam to w jeszcze większym stopniu chronić to miejsce. Ta decyzja uruchamia możliwość ubiegania się przez miasto i Zamek Książ o dodatkowe środki w przyszłości, ze źródeł które do tej pory były niedostępne - podkreśla wójt.

Prezeska Dorota Karolewska poinformowała, że powstała już rada naukowa, która będzie odpowiadać za przygotowanie monografii Zamku Książ od średniowiecza po czasy współczesne. A takiego opracowania dotąd zamek się nie doczekał.

- Ja ze swojej perspektywy podkreślę, że Książ jest świetnym przykładem jak może funkcjonować zabytek. To jest jasny przykład tego, że dobre zarządzanie, pomysły i inwestycja w obiekt może się układać. Także to, że on może stać się atrakcją turystyczną i może się coraz lepiej rozwijać takich właścicieli zabytków, wojewódzki konserwator potrzebuje - podkreśla Daniel Gibski.

Lista Pomników Historii na Dolnym Śląsku:

1. Młyn papierniczy w Dusznikach-Zdroju

2. Kościół Pokoju w Jaworze

3. Zespół architektoniczno-krajobrazowy w Kamieńcu Ząbkowickim

4. Pałace i parki krajobrazowe w Kotlinie Jeleniogórskiej

5. Zespół dawnego opactwa Cystersów w Krzeszowie

6. Pobenedyktynski zespół klasztorny w Legnickim Polu

7. Twierdza Srebrnogórska, warownia górska z XVIII wieku

8. Kościół pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Strzegomiu

9. Katedra pw. św. Stanisława Biskupa i Męczennika i św. Wacława Męczennika w Świdnicy

10. Kościół Pokoju w Świdnicy

11. Zespół pocysterski w Trzebnicy

12. Hala Stulecia we Wrocławiu

13. Zespół historycznego centrum we Wrocławiu

14. Kościół parafialny pod wezwaniem św. Jerzego w Ziębicach

15. Kościół pw. Trójcy Świętej wraz z dziełem budownictwa obronnego w Żórawinie

16. Zespół zamkowy - pałacowy Zamek Książ w Wałbrzychu

REKLAMA

0011386209

Sezon okazji inwestycyjnych od WSSE „INVEST-PARK”

Pierwsze przetargi na atrakcyjne grunty inwestycyjne na Dolnym Śląsku, Opolszczyźnie i w Wielkopolsce już wystartowały, a pozostałe ogłaszane będą na bieżąco do grudnia br. Grunty zlokalizowane są w kompleksach przemysłowych, przy autostradach czy drogach ekspresowych, o różnej wielkości – dedykowane zwłaszcza dla sektora MŚP. Lista przetargów dostępna jest na stronie WSSE „INVEST-PARK”.

OD 0,7 DO 30 HA – RUSZYŁY PRZETARGI NA GRUNTY INWESTYCYJNE

Szeroka oferta działek inwestycyjnych od WSSE „INVEST-PARK” na Dolnym Śląsku, ale również na Opolszczyźnie i w Wielkopolsce, obejmuje grunty różnej wielkości dedykowane mikro, małym i średnim przedsiębiorcom. Nasze tereny inwestycyjne stwarzają idealne warunki biznesowe dla każdego inwestora. Lokalni przedsiębiorcy, potężne zakłady przemysłowe, centra logistyczne – w naszej ofercie każdy znajdzie dla siebie atrakcyjną działkę inwestycyjną – mówi Katarzyna Prociak, Dyrektor Departament Pozyskiwania Inwestora i Sprzedaży. Oferujemy kompleksy nieruchomości z nowoczesną infrastrukturą, dostępnością do głównych szlaków komunikacyjnych – autostrad, dróg ekspresowych oraz linii kolejowych. To doskonała okazja, aby rozwijać swój biznes w miejscu, które wspiera wzrost i sukces.

Zainteresowała Cię nasza oferta?

Sprawdź aktualne przetargi:

JAWOR – MEGATEREN O POWIERZCHNI 200 HA DLA DUŻYCH INWESTYCJI

Dolnośląska Strefa Aktywności Jawor to 276 ha doskonale skomunikowanych terenów inwestycyjnych, w tym megateren po makroniwelacji o powierzchni 200 ha – który jest największą tego typu nieruchomością w Polsce. Największy uzbrojony teren inwestycyjny w Polsce nazwaliśmy megaterenem, bo jego potencjał dedykowany jest

dużym inwestycjom. Wyróżnia się nie tylko imponującą powierzchnią, ale przede wszystkim doskonałą lokalizacją, położoną w sąsiedztwie najważniejszych miast Dolnego Śląska: Wrocławia, Wałbrzycha, Jeleniej Góry i Legnicy. W tym miejscu zainwestował już niemiecki gigant motoryzacyjny Mercedes-Benz – mówi Katarzyna Prociak. **Zainteresowała Cię oferta megaterenu w Jaworze?** Sprawdź szczegóły na:

ULGI PODATKOWE NA CIT/PIT – SIĘGAJĄCE NAWET DO 45% WARTOŚCI TWOJEJ INWESTYCJI

W WSSE „INVEST-PARK” Inwestorzy znajdą nie tylko najlepsze tereny inwestycyjne, ale także ulgi podatkowe CIT/PIT, w ra-

mach programu Polska Strefa Inwestycji. Pomoc publiczna, czyli zwolnienie z podatku dochodowego to sprawdzony sposób na to, by w realizacji planów biznesowych zyskać więcej i szybciej osiągnąć sukces. Na Dolnym Śląsku, w ramach zwolnienia z podatku dochodowego można zyskać nawet do 45% zwrotu kosztów swojej inwestycji, w ciągu 12 lat. Zaoszczędzone środki można przeznaczyć na dalszy rozwój biznesu czy inwestycje w kadrę pracowniczą – mówi Anna Mazurkiewicz, Wicedyrektor Departament Obsługi Inwestora i Marketingu.

Planujesz inwestycję?

Sprawdź zasady skorzystania z ulgi podatkowej:

Powstaje nowy park handlowy

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Na Podzamczu trwają zaawansowane prace przy rozbudowie parku handlowego S1. Inwestuje niemiecka firma Saller Polbau, a nowy obiekt zaprojektowała firma Rega Projekt z Wrocławia, która projektowała park handlowy w Świdnicy.

Trwają zaawansowane prace przy rozbudowie centrum handlowego S1 i przebudowie skrzyżowania przy ul. Wieniawskiego w Wałbrzychu. Inwestorem zarówno w obiekt handlowy, jak prace drogowe jest niemiecka grupa Saller Polbau. To niemiecka grupa przedsiębiorstw, która działa na rynku nieruchomości komercyjnych. Zarządza kilkudziesięcioma galeriami handlowymi w Polsce.

- Jesteśmy partnerem dla odnoszących sukcesy firm detalicznych i MSP poszukujących powierzchni do wynajęcia. Oferujemy do wynajęcia powierzchnie sprzedają w Niemczech, Czechach, Polsce, na Słowacji i w Austrii,

Trwa budowa nowego centrum handlowego i przebudowa skrzyżowania przy ul. Wieniawskiego w Wałbrzychu

w szczególności znajdujące się w parkach handlowych, centrach handlowych i domach towarowych, w najlepszych lokalizacjach. Posiadamy w naszym zasobie ponad 300 obiektów w 4 krajach - czytamy na stronie firmy.

W ubiegłym roku grupa Saller Pollbau oddała do użytku parki handlowe w Świdnicy i Strzegomiu. Oba liczą sobie prawie 11 mkw powierzchni. W Świdnicy park handlowy zaprojektowało biuro Rega Projekt z Wrocławia. To samo, któ-

FOT. ADRIANNA SZURMAN

remu firma zleciła projekt w Wałbrzychu. W galerii zdjęć publikujemy zdjęcia ze Świdnicy, podobnie może wyglądać obiekt na Podzamczu.

Na Podzamczu zlikwidowano skarpę, gdzie trwa budowa nowego obiektu. Wylano

już także pierwszy beton. Trwają też prace związane z rozbudową skrzyżowania ul. Wieniawskiego z al. Podwale, gdzie zainstalowane zostaną światła.

- Inwestor prowadzi prace w porozumieniu z nami. Nie

są przewidziane jakieś większe utrudnienia w ruchu, a prace podzielone są na trzy etapy. Na pewno przeniesiony zostanie przystanek z Al. Podwale na ul. Wieniawskiego - mówi Andrzej Piękny, kierownik biura inwestycji drogowych i zarządzania drogami.

Jak dodaje, konieczne jest poszerzenie jezdni i wydzielanie pasa do lewoskrętu w Al. Podwale dla jadących od strony ronda Niepodległości w stronę Auchan (będą trzy pasy ruchu 1 w lewo i 2 do jazdy na wprost), a jadąc z powrotem jeden pas będzie służył wyłącznie do skrętu w prawo. By poszerzyć jezdnię firma Saller odkupiła od miasta część pasa zieleni za 45900 zł.

- Przebudowa drogi i budowa światła była jednym z elementów podpisanego dwa lata temu porozumienia między miastem a inwestorem. Rozbudowa tego centrum wiąże się z większą liczbą osób, które będą je odwiedzać i większym ruchem pojazdów w tym miejscu, a to będzie miało wpływ na płynność ruchu - tłumaczy Piękny.

Serowe przysmaki przyciągnęły smakoszy z całego regionu

Paweł Gołębiowski
Gmina Walim

Za nami już kolejny, dziewiętnasty Festiwal Sera. Impreza na terenie Karczm Góralskiej w Dziecmorowicach udała się znakomicie.

Na festiwal przyjechali serowarzy z różnych zakątków kraju, a wyroby, które zaprezentowali zachwyciły wszystkich, którzy zjawili się w sobotę, 16 sierpnia na Festiwalu. Uczestnicy mogli z bliska przyjrzeć się efektom pracy serowarów, spróbować różnych gatunków sera oraz skorzystać z usług rękodzielniczków. Tradycyjnie już wójt gminy Walim, Adam Hausman częstował w Dziecmorowicach gości specjalnie

FOT. GMINA WALIM

XIX Festiwal Sera przyciągnął tłumy

przygotowywaną na ten dzień zupą serową. Można było też spróbować innych znakomicie przygotowanych przez wspaniałych kucharzy.

Oczywiście, głównym punktem tego kulinarnego święta były dwa konkursy - na najlepszy ser i najlepszą potrawę z sera.

Gdy została wydana ostatnia miseczka Zupy Wójta i ostatnia porcja konkursowych przysmaków nadszedł czas na rozstrzygnięcie serowej rywalizacji - tym roku pierwsze miejsce zajęły „Sero-finki”.

Podczas XIX Festiwalu Sera nie brakowało świetnej zabawy, a na scenie zaprezentowali się: Sowianie, Świebodziczanie, Aneta Zumba Team, Laser, Pozytywnie Albo Wcale i gwiazda wieczoru Loka.

Na miejscu stanęły stragany z lokalnymi przysmakami i rękodziełem.

Wrocławska znów przejezdna, ale lepiej jej unikać

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Ulica Wrocławska została ponownie otwarta dla ruchu, choć na miejscu wciąż trwają prace drogowe. Miasto apeluje: obecnie lepiej ją omijać.

- Ulica Wrocławska jest już przejezdna, a autobusy komunikacji miejskiej kursują już po swoich tradycyjnych liniach według dotychczasowego rozkładu jazdy - mówi nam Karolina Usarek, rzeczniczka Urzędu Miasta w Wałbrzychu.

Urzednicy przypominają jednak, że prace nadal trwają, a utrudnienia są spore zarówno dla budowlańców, jak i kierowców. Na jezdni obowiązuje ograniczenie prędkości do 30 km/h. Każdy, kto może wybrać inną trasę, powinien to zrobić. Także dla własnej wygody.

Każdy, kto wybierze jazdę ulicą Wrocławską (w okolicach Wiaduktu), powinien mieć świadomość, że auto będzie nadawało się do wizyty w myjni samochodowej. Tuż przed jeżdżącymi samocho-

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Na remontowanej ulicy prace drogowe nadal trwają, a utrudnienia dla kierowców są spore

dami nie zachęcają do jazdy tą trasą.

Przypomnijmy, że ulica Wrocławska w Wałbrzychu przechodzi gruntowny remont. Dawna DK 35, a obecnie droga wojewódzka nr 380, jest przebudowywana na odcinku około 600 metrów (od skrzyżowania z ul. Piotrowskiego do ul. Grota Roweckiego).

W ramach remontu zbudowane będą nowe jezdnie i chodniki, powiększona zostanie skrajnia pionowa

pod wiaduktem, pojawią się dodatkowe pasy ruchu koło ul. Piotrowskiego, powstanie nowa zatoka autobusowa i ścieżka rowerowa i przebudowane zostaną: kanalizacja deszczowa i oświetlenie uliczne

Odcinek pod wiaduktem został zamknięty na blisko miesiąc, bo konieczne było obniżenie nawierzchni pod nim. Prace są kontynuowane, jednak bez konieczności zamykania jezdni na całej szerokości.

REKLAMA

0011385426

INFORMACJA Burmistrz Jaworzyny Śląskiej

informuje o wywieszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego Jaworzyna Śląska, ul. Powstańców 3, nw. wykazu:

1. Nieruchomości rolne oznaczone w ewidencji gruntów jako działka nr 1018 o pow. 1,6279 ha oraz działka nr 1453 o pow. 1,8519 ha, położone w obrębie wsi Piotrowice Świdnickie, przeznaczone do sprzedaży w drodze przetargu ustnego nieograniczonego zgodnie z Zarządzeniem Burmistrza Nr 133/B/25 z dnia 18.08.2025 r.

Wykaz wywiesza się na tablicy ogłoszeń na okres 21 dni licząc od dnia podpisania zarządzenia przez Burmistrza Jaworzyny Śląskiej.

Szczegółowe informacje zawiera wykaz wywieszony na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Jaworzynie Śląskiej oraz stronie internetowej bip.jaworzyna.net

ZDROWIE SPECJALISTYCZNY SZPITAL IM. DRA ALFREDA SOKOŁOWSKIEGO PROWADZI KOLEJNE INWESTYCJE

Diagnostyka pacjenta stanie się mniej inwazyjna i bardziej skuteczna

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Szpital im. A. Sokołowskiego podpisał umowę ze spółką Climamedic na rozbudowę budynku D, gdzie mieści się Oddział Chirurgii Onkologicznej i Zakład Endoskopii Zabiegowej.

Od stycznia br. w wałbrzyskim szpitalu realizowany jest duży projekt, który ma podnieść jakość usług i dostępność pacjentów do procedur onkologicznych poprzez zakup sprzętu i rozbudowę infrastruktury lokalowej. Inwestycje realizowane są w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności.

19 sierpnia podpisano umowę na rozbudowę budynku D w obrębie patio. Do czerwca przyszłego roku powstanie tam nowoczesny punkt przyjęć. Rozbudowany zostanie Oddział Chirurgii Onkologicznej i Zakład Endoskopii Zabiegowej. Powstanie też miejsce z magazynem wózków dla osób, które nie mogą poruszać się samodzielnie i cztery przebiegialnie. Na pierwszym piętrze będzie zaś strefa spotkań pacjentów z rodzinami i innymi osobami odwiedzającymi.

Prace będą prowadzone bez konieczności wyłączenia oddziałów szpitalnych.

- W rezultacie tych inwestycji oddział chirurgii onkologicznej będzie miał zwiększoną liczbę łóżek z 15 do 19 łóżek. Dofinansowanie dla tej inwestycji to ponad 8,3 mln zł, a całość to koszt ponad 10 mln zł, różnicę musi pokryć szpital ze swoich

Rozbudowa szpitala w Wałbrzychu i nowy sprzęt ze środków KPO ma poprawić dostępność do usług onkologicznych i ich jakość

środków - mówi Jolanta Królak, dyrektorka szpitala.

I dodaje, że dzięki inwestycji szpital zyska 468 mkw dodatkowej powierzchni.

Jak podkreśla lek. med. Joanna Grzesik, p. o. Zastępcy Dyrektora ds. Lecznictwa, przed naszym szpitalem otwiera się nowy rozdział w historii leczenia pacjentów onkologicznych.

- To nie tylko środki materialne - to przede wszystkim in-

Nakłady inwestycyjne pochłoną ponad 78 milionów złotych, z czego dofinansowanie to 70 milionów złotych

westycja w zdrowie i życie naszych pacjentów, a więc w to, co jest najwyższą wartością. Onkologia to dziedzina, która wymaga niezwykle nowoczesnego sprzętu i precyzyjnych narzędzi. Bez technologii najwyższej generacji onkologia dzisiaj nie istnieje. Będziemy mogli skrócić czas od momentu podejrzenia do rozpoznania, a skutki uboczne leczenia będą mniejsze. Leczenie będzie bezpieczniejsze, a pacjenci szybciej i w lepszym zdrowiu powrócą do swojego życia. Poprawi się też komfort pracy personelu medycznego - zaznacza pani doktor.

Lek. med. Magdalena Panek - Jeziorna, Lekarz Kierujący Zakład Endoskopii Zabie-

gowej wylicza, że dzięki środkom z KPO zakład wzbogaci się o nowoczesne gastroskopy, kolonoskopy, duodenoskopy czy ramię C z przeziernym stołem do zabiegów endoskopowych, a także EUS z głowicą anorektalną. To sprzęt, który pozwala szybciej i dokładniej wykonać badania i wychwycić zmiany patologiczne. Jest także bardziej komfortowy dla pacjentów. Jedno z urządzeń już jest w szpitalu i dzisiaj zostało wykorzystane po raz pierwszy.

Jak zaznacza, dzięki rozbudowie w szpitalu będą dwie, a nie jak dotąd jedna sala endoskopii zabiegowej. Będzie można w nich równocześnie wykonywać zabiegi i badania.

Lekarze będą mogli pomóc większej liczbie pacjentów.

Lek. med. Paweł Pyka, Lekarz Kierujący Oddziałem Chirurgii Onkologicznej podkreśla, że ideą rozbudowy i zakupu sprzętu było to, by pacjenci dostali możliwie najlepsze leczenie i najmniej inwazyjne. Sama rozbudowa służącemu temu, by wygospodarować nowe miejsca dla większej ilości pacjentów, głównie endoskopowych, których będzie można było leczyć bezoperacyjnie przy pomocy zabiegów endoskopowych.

- Wzbogacimy się o nowe lepsze aparaty USG, dzięki czemu diagnostyka inwazyjna, którą wykonujemy, wszystkie biopsje będą mogły być zro-

bione dokładniej, szybciej i jednocześnie mniej traumatyzującą dla pacjentów. Zakupiliśmy nowy aparat do laparoskopii, będzie więcej zabiegów bez np. otwarcia brzucha, ale nie tylko w przewodzie pokarmowym czy jamie brzusznej, bo rozpoczęliśmy też zabiegi endoskopowe piersi. To innowacyjny program na skalę europejską. Będziemy go dalej rozwijać. Kupiliśmy sprzęt do radioterapii śródoperacyjnej, uniikatowy na skalę Polski, rozszerzymy zabiegi radioterapii nie tylko na zbiegi w obrębie piersi, ale i neurochirurgiczne. Podsumowując we wszystkich tych zakupach chodzi o to, by wyleczyć pacjenta z mniejszą inwazją, mniejszym cierpieniem chorego i szybszą rekonwalescencją - podkreśla dr Paweł Pyka.

Jak przypomina rzeczniczka prasowa szpitala, Iwona Krysiak wałbrzyska placówka jest w okresie przełomowych inwestycji, które znacząco zwiększą komfort obsługi i leczenia pacjentów. Nakłady inwestycyjne pochłoną ponad 78 milionów złotych, z czego dofinansowanie to 70 milionów złotych.

- W zaawansowanej fazie znajdują się już niektóre prace budowlane i modernizacyjne. Przed grudniem 2025 zakończy się nadbudowa i rozbudowa budynku głównego pomiędzy skrzydłami BiC, gdzie powstanie rejestracja centralna i poczekalnia dla pacjentów. Częściowo zakupiono także kluczowy sprzęt i wyposażenie do diagnostyki i leczenia chorób nowotworowych.

Rowerem po „ekspresówce”

Remigiusz Biały
Kamieńna Góra

250 złotych kosztowała 30-latkę przejazdka rowerem do koleżanki. Kobieta jechała swoim jednośladem po drodze ekspresowej S3.

Po otrzymaniu zgłoszenia, policjanci szybko namierzili kobietę i zatrzymali ją do kontroli.

- Jak się okazało w rozmowie z mundurowymi, 30-latką jechała do swojej koleżanki i to nawigacja podpowiedziała jej tę drogę. Rowerzystka była zdziwiona, że nie może się tam-

teń poruszać, nie posiadała innych uprawnień do kierowania pojazdami. Stąd wynikała jej niewiedza. To jednak nie zwalniało jej z odpowiedzialności za swój czyn - mówi młodszy aspirant Katarzyna Trzepak z Komendy Powiatowej Policji w Kamiennej Górze.

Kobieta została ukarana za popełnione wykroczenie mandatem mandatem wysokości 250 złotych. Aby kobieta nie stwarzała więcej zagrożenia na drodze, kamienogórcy policjanci odeskortowali ją bezpiecznie do zjazdu z ekspresówki.

REKLAMA

0011385418

Ogłoszenie o sprzedaży

1). Przedmiot sprzedaży: Prawo własności do lokalu mieszkalnego, położonego w Wałbrzychu, ul. Rejtana 8, lokal nr 3, o łącznej powierzchni 101,20 m², składającego się z 3 pokoi, kuchni, łazienki, przedpokoju i spiżarni, dla której Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr SW1W/00038662/2. 2). Określenie upadłego: Justyna Wojnar, zam. 58-300 Wałbrzych, ul. Rejtana 8/3. 3). Określenie Sądu i sygnatury sprawy: Sąd Rejonowy w Wałbrzychu VI Wydział Gospodarczy Ul. Słowackiego 11 58-300 Wałbrzych, Sygn. Akt. SW1W/GUp/5/2024. 4). Podstawa zbycia: Postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, VI Wydział Gospodarczy z dnia 24 lutego 2025 r. Sygn. akt. SW1W/GUp/5/2024. 5). Wartość oszacowania: 394.000,00 zł, numer postępowania na sprzedaż: II, określenie ceny minimalnej: 354.600,00 zł. 6). Termin złożenia oferty i zapłaty wadium: 9 września 2025 r. 7). Kwota wadium: 35.460,00 zł, oznaczenie rachunku bankowego do wpłaty wadium i pozostałej części ceny: Syndyk Michał Błaszczyszyn; numer rachunku bankowego: 78 1020 5242 0000 2602 0643 8305. 8). Termin rozpoznania ofert: 12 września 2025 r., godz. 11:30, miejsce rozpoznania ofert: Kancelaria Syndyka, termin ewentualnej aukcji: 12 września 2025 r., godz. 12:00, miejsce ewentualnej aukcji: Kancelaria Syndyka. Pełne warunki sprzedaży oraz pozostałe informacje przekazywane są przez Syndyka masy upadłości Michała Błaszczyszyna (kom. 662 373 882) lub Pełnomocnika Syndyka Edwarda Stolarczyka (kom. 695 663 414), mail: kancelaria@syndycy.eu. Można również skontaktować się z wyżej wymienionymi osobami celem umówienia na okazanie przedmiotu sprzedaży.

Sledź i polub profil syndycy.eu na facebook(com), aby być na bieżąco ze wszystkimi postępowaniami na sprzedaż.

REKLAMA

0011385457

OGŁOSZENIE O SPRZEDAŻY

1). Przedmiot sprzedaży: Prawo własności do działki ewidencyjnej nr 495/21, obręb 0019, położonej w Wałbrzychu, ul. Ludowej, o łącznej powierzchni 0,0410 ha, zabudowanej budynkiem usługowym o powierzchni 347,00 m², dla której Sąd Rejonowy w Wałbrzychu, VII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr SW1W/00051900/0. 2). Określenie upadłego: Justyna Wojnar, zam. 58-300 Wałbrzych, ul. Rejtana 8/3. 3). Określenie Sądu i sygnatury sprawy: Sąd Rejonowy w Wałbrzychu VI Wydział Gospodarczy, ul. Słowackiego 11, 58-300 Wałbrzych, sygn. akt. SW1W/GUp/5/2024. 4). Podstawa zbycia: Postanowienie Sądu Rejonowego w Wałbrzychu, VI Wydział Gospodarczy z dnia 24 lutego 2025 r., sygn. akt. SW1W/GUp/5/2024. 5). Wartość oszacowania: 107.000,00 zł, numer postępowania na sprzedaż: II, określenie ceny minimalnej: 96.300,00 zł. 6). Termin złożenia oferty i zapłaty wadium: 9 września 2025 r. 7). Kwota wadium: 9.630,00 zł, oznaczenie rachunku bankowego do wpłaty wadium i pozostałej części ceny: Syndyk Michał Błaszczyszyn; numer rachunku bankowego: 78 1020 5242 0000 2602 0643 8305. 8). Termin rozpoznania ofert: 12 września 2025 r., godz. 12:30, miejsce rozpoznania ofert: Kancelaria Syndyka, termin ewentualnej aukcji: 12 września 2025 r., godz. 13:00, miejsce ewentualnej aukcji: Kancelaria Syndyka.

Pełne warunki sprzedaży oraz pozostałe informacje przekazywane są przez Syndyka masy upadłości Michała Błaszczyszyna (kom. 662 373 882) lub Pełnomocnika Syndyka Edwarda Stolarczyka (kom. 695 663 414), e-mail: kancelaria@syndycy.eu. Można również skontaktować się z wyżej wymienionymi osobami celem umówienia na okazanie przedmiotu sprzedaży.

Sledź i polub profil syndycy.eu na facebook(com), aby być na bieżąco ze wszystkimi postępowaniami na sprzedaż.

FEOT ADRIANNA SZIRMAN

FOT. UM JAWOR

FOT. KM PSP WAŁBRZYCH

eprasa.pl cce34e89ef

Ministerstwo
Sprawiedliwości

PUNKTY NIEODPŁATNYCH PORAD PRAWNYCH, OBYWATELSKICH I MEDIACJI

ZIĘBICE, UL. WOJSKA POL. 10	ZĄBKOWICE, UL. 1 MAJA 15C
PONIEDZIAŁEK 09:30 - 13:30	PONIEDZIAŁEK 12:00 - 16:00
WTOREK 13:30 - 17:30	WTOREK 10:00 - 14:00
ŚRODA 09:00 - 13:00	ŚRODA 08:00 - 12:00
CZWARTEK 13:00 - 17:00	CZWARTEK 11:00 - 15:00
PIĄTEK 10:00 - 14:00	PIĄTEK 10:00 - 14:00

ZĄBKOWICE ŚLĄSKIE, UL. 1 MAJA 15C, BUDYNEK CEN. TER.
ZIĘBICE, UL. WOJSKA POLSKIEGO 10, BUDYNEK ZCK
ZŁOTY STOK, UL. RYNEK 22 CZWARTEK 13.00 - 17.00
W KAŻDĄ PIERWSZĄ I TRZECIĄ ŚRODĘ MIESIĄCA
REJESTRACJA WIZYT: 74 / 816 28 51 ORAZ 74 / 816 28 66
REJESTRACJA WIZYT W INTERNECIE: ZAPISY-NP.MS.GOV.PL

DLA KOGO POMOC:

Darmowa pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługuje każdej osobie, która złoży pisemne oświadczenie o braku możliwości poniesienia kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

NIEODPŁATNE PORADNICTWO OBYWATELSKIE:

Działania, zmierzające do podniesienia świadomości osoby o przysługujących jej uprawnieniach lub spoczywających na niej obowiązkach oraz wsparcia w samodzielnym rozwiązywaniu problemu, w tym, w razie potrzeby, sporządzenie wspólnie z osobą uprawnioną planu działania i pomoc w jego realizacji.

Nieodpłatne poradnictwo obywatelskie obejmuje w szczególności porady dla osób zadłużonych i porady z zakresu spraw mieszkaniowych oraz zabezpieczenia społecznego.

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA:

- 1) informacja o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących uprawnieniach lub obowiązkach,
- 2) wskazanie sposobu rozwiązania problemu prawnego,
- 3) sporządzenie projektu pisma w sprawach, o których mowa powyżej,
- 4) sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu oraz poinformowanie o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową,

NIEODPŁATNA MEDIACJA

ZADANIE PUBLICZNE FINANSOWANE PRZEZ POWIAT ZĄBKOWICKI.
ZADANIE ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

POWIAT
ZĄBKOWICKI

tel. (74) 816 28 52

www.zapisy-np.ms.gov.pl

FUNDACJA W SŁUŻBIE WSI

ul. Dąbrowskiego 42, 50-457 Wrocław,

biuro@fundacja.wroclaw.pl

Przeznacz 1,5 % KRS 0000077423

Remont znacznie się przedłuży

FOT. ADRIANNA SZURMAN

Zbudowana w latach 80. ub. wieku podstawówka, nie była dotąd gruntownie remontowana

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Remont Szkoły Podstawowej nr 26 na Podzamczu się opóźni. Największe problemy występują w sali gimnastycznej.

Szkoła Podstawowa nr 26 z Oddziałami Integracyjnymi to jedna z największych szkół w Wałbrzychu. Przechodzi właśnie gruntowną termomodernizację z remontem sali gimnastycznej.

Podczas sesji Rady Miejskiej prezydent miasta oznajmił, że prace z całą pewnością przedłużą się na kolejne miesiące roku szkolnego.

Zgodnie z planem termomodernizacja na zewnątrz budynku ma się zakończyć pod ko-

niec października, remont sali gimnastycznej potrwa do grudnia.

- Podczas prac okazało się, że konieczny jest również gruntowny remont wnętrza sali gimnastycznej. Co generuje problemy nie tylko dla społeczności szkolnej, ale i klubów uczniowskich, które z niej korzystały. Przekazaliśmy stosowną informację wszystkim klubom i zaproponowaliśmy rozwiązanie - mówi nam wiceprezydent miasta, Anna Elżbieta Stec.

Jak zaznacza, wszystkie kluby zostały poinformowane, że mogą skorzystać z sal w innych placówkach. Szkoły natomiast, że pierwszeństwo przed wynajmem komercyjnym dla dorosłych, mają mieć kluby sportowe dla dzieci.

Po pierwszym meczu

Paweł Gołębiowski
Wałbrzych

Koszykarze Górnika Zamek Książ Wałbrzych zaczęli już przygotowania do sezonu 2025/2026 w Orlen Basket Lidze. Podopieczni trenera Andrzeja Adamka mają też za sobą pierwsze spotkanie sparingowe.

W niedzielę, 17 sierpnia Górnik Zamek Książ zmierzył się w hali wałbrzyskiego Aqua Zdroju z zespołem BC Prievirdza ze Słowacji. Był to mecz towarzyski zamknięty, bez udziału publiczności (i bez podawania wyniku, który był sprawą drugorzędną). Słowacy to solidna ekipa, która już za kilka dni rozpoczyna rozgrywki, a wałbrzyszanie mają przed sobą jeszcze kilka tygodni przygotowań i serię spotkań sparingowych.

W najbliższym czasie rozegrają następujące mecze: 28 sierpnia w Wałbrzychu ze Startem Lublin, 1 września na wyjeździe ze Śląskiem Wrocław, 4 września u siebie z Zastalem Zielona Góra, 6 września także z Zastalem, ale w Zielonej Górze, 13 września na wyjeździe, czyli w Czechach z Nymburkiem Basketball i na zakończenie 15 września w stolicy Czech z USK Basketball Praha.

Zapowiada się interesująco. Nie wiadomo jeszcze, które z tych spotkań rozgrywane będą z udziałem publiczności.

Przypomnijmy, że sezon OBL rozpocznie się z opóźnieniem. W związku z przesunięciem terminu turnieju o Pekao S.A. Superpuchar na 27 - 28 września pierwsza kolejka została przeniesiona i zostanie rozegrana na przełomie 2025 i 2026 roku. Górnik Zamek Książ zagra w niej 6 stycznia na wyjeździe z Anwil-em Włocławek.

KRÓTKO

SZCZAWNO-ZDRÓJ

Wypadek na rondzie

W czwartek we wczesnych godzinach wieczornych doszło do wypadku na Rondzie Niepodległości. Zderzyły się tam samochody osobowe. Jeden kierowca jechał od strony Piaskowej Góry na Podzamcze, a drugi od zjazdu z obwodnicy na wprost w stronę Podzamcza. Siła uderzenia była tak silna, że jeden z samochodów skosił znak i barierki przy przejściu dla pieszych. Na szczęście w chwili wypadku, nie było tam osób przechodzących przez jezdnię. Okoliczności wypadku ustala policja. AS

WAŁBRZYCH

Wpadła na Podzamczu

W nocy z 20 na 21 sierpnia policjanci prewencji z I Komisarjatu Policji w Wałbrzychu zatrzymali 35-letnią kobietę, która popełniła poważne wykroczenie drogowe.

- Zatrzymana kierowała na ul. Wieniawskiego na Podzamczu rowerem będąc w stanie nietrzeźwości. Badanie wykazało dokładnie 2,02 promila alkoholu w organizmie kobiety. Kierująca ostatecznie otrzymała mandat karny w kwocie 2,5 tys. zł - podkreśla Marcin Świeży z Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu.

Po interwencji policji rowerzystka nie kontynuowała jazdy. AS

WAŁBRZYCH

Budynki do wyburzenia

W ostatnich dniach Miejski Zarząd Budynków rozstrzygnął postępowanie dotyczące rozbioru budynku mieszkalnego położonego przy ul. Niepodległości 21A. To gmach na zapleczu głównej ulicy Podgórze, w jego pobliżu w 2024 roku wyburzono trzy inne.

Rozpoczęto też poszukiwanie wykonawcy dużego wyburzenia dwóch sąsiadujących wysokich kamienic przy ul. Niepodległości 45-47. Do 3 września zgłaszać się mogą wykonawcy zainteresowani wykonaniem kontraktu w trybie „zaprojektuj - wyburz”. EW

FOT. UŻYCZONE DAMI

Działania służb przy ul. Grodzkiej trwały kilka godzin

TRAGEDIA MĘŻCZYŻNA WYSKOCZYŁ Z OKNA

Dwaj samobójcy na jednej ulicy

Adrianna Szurman
Wałbrzych

Ten sam dzień, ta sama ulica, budynek po sąsiedztwie. Dwaj mężczyźni, dwa dramaty. Jeden zginął, drugiego ktoś zobaczył w porę, kiedy zapłakany stał na dachu... Uratowali go dwaj policjanci z I komisariatu, którzy błyskawicznie zjawili się na miejscu.

W poniedziałkowe popołudnie, 18 sierpnia, na ul. Grodzkiej doszło do tragicznego zdarzenia. Z okna dziesięciopiętrowego budynku wypadł 48-letni mężczyzna. Niestety, zginął na miejscu. Wypadek poruszył mieszkańców, którzy z niedowierzaniem pytali: co się stało?

Już następnego dnia potwierdzono, że w śmierć mężczyzny nie były zamieszane osoby trzecie, a zdarzenie nie miało charakteru wypadku. Policja ujawniła również, że w tym samym czasie, zaledwie budynek dalej, doszło do podobnego dramatycznego incydentu.

- Ktoś na szczęście obserwując akcję zauważył w porę innego mężczyznę stojącego na krawędzi dachu budynku, był zapłakany i roztrzęsiony, rozważał najgorsze - mówią nam policjanci.

Wtedy do akcji błyskawicznie wkroczyli dzielnicowi z I komisariatu sierż. szt. Piotr Paduch i st. sierż. Mateusz Małczek.

- Na górze mundurowi od razu zaczęli rozmawiać z zapłakany mężczyzną, który powiedział, że ma problemy osobiste. Wysłuchali 37-latkę i udzielili mu wsparcia. Ostatecznie wałbrzyszanin dał się przekonać policjantom i dobrowolnie - przy ich asyście - zszedł z dachu na klatkę schodową budynku. Został przekazany zespołowi ratownictwa medycznego - mówi nam Marcin Świeży z Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu.

Jak dodaje, ostatecznie mężczyzna trafił do szpitala, gdzie zajęli się nim lekarze specjalści. Policjanci mówią wprost, gdyby nie szybka reakcja mieszkańców i zdecydowana postawa policjantów, doszłoby do dwóch tragedii przy ul. Grodzkiej.

- Zupełnie niezależnych od siebie, ci mężczyźni nie znali

Gdy służby pracowały po śmiertelnym zdarzeniu przy ul. Grodzkiej, na dachu budynku rozgrywał się drugi dramat

się, a 37-latek nie podjął decyzji o wyjściu na dach pod wpływem tego, co się działo na dole - zaznaczają.

Apelują też i przekonują z całą mocą. Jeśli macie chwile zwątpienia, stało się coś, co w danej chwili Was przerasta, pamiętajcie z każdej sytuacji jest wyjście.

I przede wszystkim są instytucje i ludzie, którzy czekają na Wasz telefon i którzy chcą i mogą pomóc. Poniżej podajemy numery telefonów, gdzie należy zadzwonić w chwili kryzysu emocjonalnego.

Zadzwoń i poproś o pomoc

116 123 - Bezpłatny kryzysowy telefon zaufania dla dorosłych w kryzysie emocjonalnym, czynny przez 7 dni w tygodniu w godz.14.00-22.00

116 111 - Bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, czynny całą dobę przez 7 dni w tygodniu

800 108 108 - Bezpłatny telefon wsparcia, czynny od poniedziałku do niedzieli (z wyjątkiem dni świątecznych) w godz.14.00-20.00

121 212 - Bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży Rzecznika Praw Dziecka, czynny całą dobę przez 7 dni w tygodniu

FOT. ANETA KOLESIŃSKA

„Bałtyk” powstał w Koszalinie w latach 1957–1963. Plan zakłada, że rekonstrukcja potrwa około dwóch–trzech lat

HISTORIA AUTOBUSU, KTÓRY OCALAŁ W BŁOCIE

Wydawało się, że żaden nie przetrwał. Około 150 sztuk, wyprodukowanych w Koszalinie na przełomie lat 50. i 60., dawno zniknęło z dróg. A jednak. Autobus marki „Bałtyk”, uznawany za zaginiony, odnaleziono w środku lasu. Stoi już na placu Muzeum Motoryzacji Wena w Oławie i zostanie poddany renowacji

Michał Perzanowski, Aneta Kolesińska

Historia oławskiego egzemplarza brzmi jak scenariusz z hollywoodzkiego filmu. Kilka tygodni temu w jednej z facebookowych grup pojawiło się zdjęcie wraku autobusu w chaszczach. Ktoś napisał, że to „Bałtyk”, ale wielu użytkowników potraktowało to jako żart. Fotografia obiegła internet, a autor zniknął, nie zdradzając lokalizacji.

Trop podjęli pasjonaci motoryzacji. Okazało się, że pojazd znajduje się na prywatnej działce pod Poznaniem, w okolicach Obornik w Wielkopolsce. Właścicielka - pani Janina - wyjaśniła, że autobus trafił tam około 60 lat temu.

- Autobus przywieziono tutaj jako magazyn na ule. Warunkiem było jednak usunięcie silnika, skrzyni biegów i kół. Od tamtej pory „Bałtyk” służył nam jako przydomowy

magazyn dla pszczoł - wspominała kobieta na łamach lokalnego portalu Olawa24.pl.

Akcja ratunkowa w środku lasu

Wydobycie wraku okazało się operacją niemal wojskową. Autobus stał na grząskim terenie, wśród drzew, częściowo wrośnięty w ziemię.

- Bałtyk stał w środku lasu, na błotnistym terenie. Był praktycznie niewidoczny, ukryty za dębami. Wiem, że wiele osób próbowało go odnaleźć, ale warunki terenowe sprawiały, że było to niemal niemożliwe. Nam się udało - opowiada Henryk Gulka, dyrektor Muzeum Motoryzacji WENA w Oławie.

Podniesienie pojazdu dźwigiem groziło jego rozsypaniem. Dlatego najpierw przygotowano dwie specjalne osie z kołami. Dopiero po ich zamontowaniu wrak udało się

przepchnąć i załadować na transport. W akcji uczestniczyło dziesięć osób, a całość trwała kilka godzin.

Tylko 150 egzemplarzy

Historia „Bałtyka” zaczęła się w Koszalinie, gdzie w latach 1957-1963 w Fabryce Urządzeń Budowlanych Bumar powstawały autobusy tej marki. Była to produkcja małoseryjna, eksperymentalna - pojazdy bazowały na podwoziach Skody 706 RTO, a później Jelcza. Ich wyróżnikiem były charakterystycznie wygięte linie okien.

- Bałtyk był produkowany w bardzo niewielkiej liczbie, powstało około 150 sztuk. Najciekawsze jest to, że poszycie zewnętrzne wykonywano całkowicie ręcznie, bez użycia wytłoczników czy form. Dlatego też seryjna produkcja tysięcy egzemplarzy była nie-

możliwa. Bo stałaby się zbyt czasochłonna - wyjaśnia Gulka.

Stan jest krytyczny, ale do uratowania

Muzeum Motoryzacji WENA podejmie się próby odrestaurowania autobusu. Choć pojazd jest w tragicznym stanie, w Oławie patrzą na niego z optymizmem.

- Pojazd jest w stanie ciężkim, ale możliwym do odratowania. Rama pozwoliła na transport, co było kluczowe. Część szyb trzeba będzie odtworzyć, bo nie zachowały się do naszych czasów. Wnętrze, galanteria i wyposażenie również wymagają renowacji, ale wiemy, z jakich elementów korzystano przy budowie takich autobusów, więc poradzimy sobie - zapewnia Gulka.

Muzeum planuje rekonstrukcję „Bałtyka” w najdrob-

niejszych detalach. Już teraz zgłaszają się firmy gotowe pomóc w pracach: od lakierników, przez blacharzy, po mechaników. Pasjonaci szukają też Jelcza „Ogórka”, który może stać się dawcą silnika i elementów wnętrza.

- Szacujemy, że odbudowa potrwa około dwóch lat. Oczywiście mogą pojawić się niespodzianki. To trochę jak z remontem domu - zakładasz pół roku, a wychodzi półtora - uśmiecha się dyrektor.

Punktem odniesienia dla muzealników jest Budołaz, czyli polska konstrukcja pojazdu, do którego można było zamontować 14 różnych urządzeń, od koparki po pługi śnieżne. Renowacja tego pojazdu trwa już prawie dwa lata i powoli zbliża się do końca.

Mimo że wyglądały nowocześnie, „Bałtyki” szybko zniknęły z dróg. Wiele z nich rozbierano na części, które tra-

fiały do popularniejszych modeli, a resztę zezłomowano. Z czasem zaczęto mówić, że żaden egzemplarz nie przetrwał. Ten, stojący pod drzwiami muzeum, jest jak dotąd jedyny.

To pokazuje skalę trudności, jaka stoi przed rekonstrukcją „Bałtyka”. Mimo to dyrektor nie ma wątpliwości, że się uda. Według planów zupełnie odnowionym autobusem będzie można wyjechać na drogę za około dwa i pół roku.

A pierwszy kurs po renowacji? Symbolicznie, do Obornik, czyli miejsca, gdzie autobus został odnaleziony.

W Oławie wierzą, że „Bałtyk” stanie się jedną z największych atrakcji ich kolekcji. - Już teraz odwiedzający pytają o niego najczęściej. To dowód, że takie historie mają niezwykłą moc przyciągania - podsumowuje Gulka.

MOTOCCLASSIC 2025 MIŁOŚNICY „CZTERECH KÓŁEK” W ZAMKU TOPACZ POD WROCŁAWIEM

Wielkie święto fanów zabytkowych sam

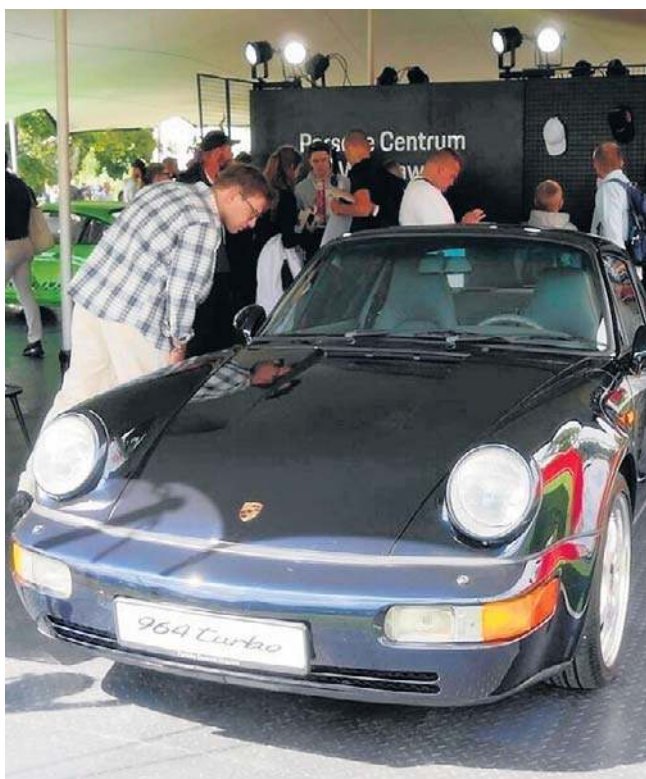
MotoClassic Wrocław odbywa się już po raz dwunasty

Wydarzenie stało się największą motoryzacyjną imprezą plenerową w Polsce

Ambasadorem i Marką Roku imprezy w tym roku jest Tatra – ikona czeskiej inżynierii

Na MotoClassic Wrocław 2025 wystawiono setki unikalnych pojazdów

Na odwiedzających zamek Topacz czekało mnóstwo motoryzacyjnych emocji i wyjątkowych historii

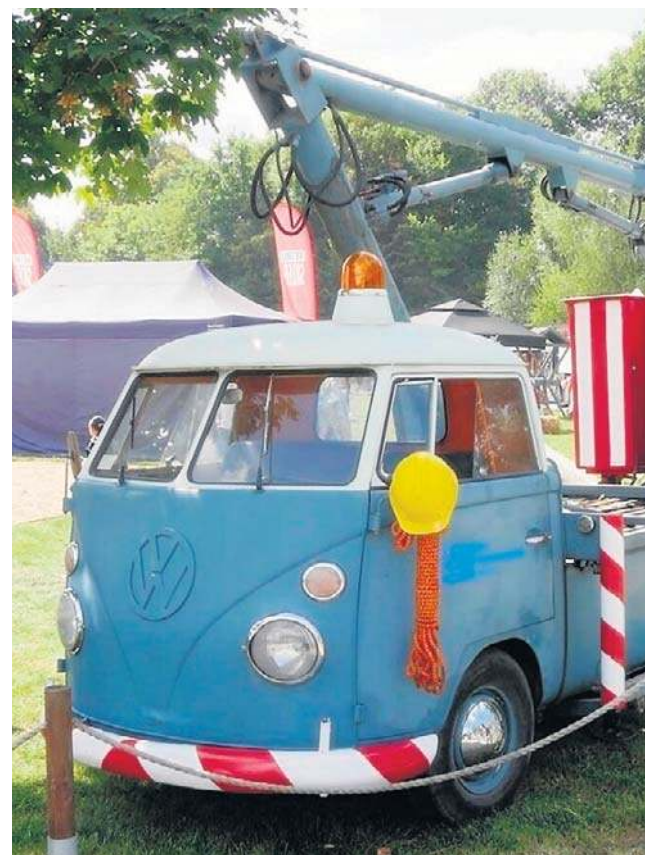
ochodów

Takie cuda motoryzacji pojawiły się w weekend na zamku Topacz

MotoClassic Wrocław łączy pasję do klasycznej motoryzacji z nowoczesnością

W większości to unikalne modele, które na co dzień są ozdobą muzeów i prywatnych kolekcji

W tym roku do Topacza zjechało ponad 500 pojazdów różnych marek

Festiwal odwiedzają nie tylko fani motoryzacji, ale również całe rodziny

To świetna okazja na zobaczenie dziesiątek samochodów i motocykli

Kroniki Bałtyckiej Brygady Wojsk Ochrony Pogranicza z lat 1950-1976 odnotowują każdego roku od kilku do kilkunastu prób nielegalnego sforsowania granicy. Oto kilka najgłośniejszych przypadków.

MIG-iem na Bornholm

Podporucznik Zygmunt Gościński, pilot myśliwski 26. Pułku Lotnictwa Myśliwskiego w Zegrzu Pomorskim, uciekł 25 września 1956 roku. Miał wtedy 28 lat i mimo młodego wieku był już doświadczonym pilotem. Jego powietrzny staż wynosił wtedy 500 godzin, w tym 200 godzin wylatanych na odrzutowcach. Co ciekawe, jego decyzja o ucieczce nie była efektem nagłego impulsu, lecz dłuższego namysłu.

Przekonanie o konieczności ucieczki żywił jeszcze w czasach, gdy kończył siedmioklasową szkołę w powiecie jarocińskim w Wielkopolsce. Pochodził z chłopskiej rodziny. Ojciec Gościńskiego zmarł wcześnie i niedużym gospodarstwem zajmowali się matka przyszłego pilota i jego brat. - Byłem bardzo młody, ale już wtedy wiedziałem, że nie chcę żyć w takim kraju. W kraju, w którym są same zakazy i zakłamanie, ludzie się boją, nie ma wolności, a jest bieda - mówił trzy tygodnie po ucieczce w specjalnym programie wyemitowanym w Radiu Wolna Europa.

Jego zamiar zaczął nabierać realnych kształtów, gdy trafił do wojska. Po odsłużeniu obowiązkowych dwóch lat w artylerii dostał propozycję, aby zostać w armii na stałe. Zdecydował, że zostanie lotnikiem. - Zrobiłem to w pełni świadomie. Pomyślałem, że najłatwiej będzie mi uciec właśnie samolotem. Wiedziałem też, że nie mogę teraz wiązać się z kimś na stałe, zakładać rodziny, bo przyjdzie taki dzień, że będę musiał to wszystko zostawić - wspominał Gościński.

Kolejne lata to nauka w lotniczej szkole w Dęblinie, a potem osiąganie coraz to nowych stopni w karierze peerelowskiego pilota. Wiedział jedno: aby uciec, musi wcześniej zdobyć zaufanie swoich przełożonych i bardzo się starać, by na nie zasłużyć. Wstąpił nawet do PZPR. Jednocześnie czekał na dogodny moment. Gdy trafił do pułku w Zegrzu Pomorskim, zdał sobie sprawę, że ten moment jest już bardzo blisko. Najbliższe lotnisko należące do NATO znajdowało się w Rønne, na duńskiej wyspie Bornholm, zaledwie kilkanaście minut lotu z polskiego lotniska.

25 września 1956 roku Gościński wykonał dwa loty treningowe samolotem LİM-2. Po powrocie na lotnisko otrzymał do wykonania kolejne zadanie, jakim była symulacja powietrznej walki. Ćwiczenie miał odbyć wspólnie z dowódcą eskadry. Ze względu na narastający stres

PRZEZ BAŁTYK DO WOLNOŚCI. DRAMATYCZNE UCIECZKI Z PRL-U

Ucieczka to dla niektórych był jedyny sposób, aby opuścić Polskę Ludową. Z wybrzeża droga do wolności prowadziła przez Bałtyk. To działało na świadomość i wyobraźnię: fakt, że za horyzontem był brzeg duńskiego Bornholmu albo Szwecji

Piotr Polechoński

Zygmunt Gościński, pilot z 26. Pułku Lotnictwa Myśliwskiego w Zegrzu Pomorskim, uciekł na Bornholm w 1956 roku

trzęsły mu się ręce, a podczas śniadania wypił tylko kawę. Zrozumiał bowiem, że nadeszła chwila, na którą czekał. Szybko się uspokoił. Wiedział już, co ma robić. Nie miał żadnych map, lecz czuł, że da sobie radę. Postanowił polecieć zupełnie na wyczucie, w kierunku, gdzie powinien znajdować się Bornholm.

Wystartował ponownie i wzniósł się na wysokość 6 tysięcy metrów. Dowódca wydał polecenie, aby Gościński pozostał w tyle i zajął pozycję wyjściową do ataku. Polski pilot opowiadał, że leciał niżej od swego dowódcy, dzięki czemu starszy rangą lotnik nie mógł go widzieć, i kiedy skręcił w lewo, Gościński odbił w prawo. Nabral prędkości, która wyniosła 960 km/h. Zanurkował, obniżając się z ponad 6 tys. m do 100 m nad ziemią. - Wiedziałem, że jedyną szansą na uniknięcie artylerii przeciwniczej - a tam siedzieli Ro-

sjanie, nie nasi - będzie trzymać się nisko i cisnąć z silnika, ile wlezie - mówił pilot uciekinier. Trzymał się blisko gruntu, omijał drzewa i domy. Pierwszym punktem orientacyjnym był Koszalin. Gdy Gościński zobaczył morze, obrał kurs na Bornholm.

Po kilkunastu minutach lotu w zasięgu jego wzroku pojawiła się duńska wyspa, a po chwili pas startowy. Zygmunt Gościński wspominał: Zszedłem na krag, wypuściłem podwozie, już mam siadać, i nagle widzę ludzi na pasie. Ze dwudziestu robotników zmieniających nawierzchnię. W ogóle na mnie nie zwrócili uwagi i nawet im do głowy nie przyszło, żeby zejść z pasa, na którym miałem lądować. Pociągnąłem w górę i, przelatując nad pasem, odpaliłem rakietę sygnalizacyjną: żółta, zielona, niebieska, czerwona. W Polsce to znaczyło „awaryjne lądowanie, natychmiast oczyścić pas”, ale dla tych

tam na dole nie miało to żadnego znaczenia. Nawet głowy znad łopaty jeden z drugim nie podniósł!

Robiło się coraz groźniej. Lampka paliwa świeciła się już od dłuższego czasu, pilot leciał na oparach. Jedyne wyjście: trzeba spróbować usiąść na trawie wzdłuż pasa. Gościński wciągnął podwozie i zaczął podchodzić do lądowania na brzuchu. Zszedł nisko nad pas, ale wtedy miejsce lądowania zasłonił mu dom. Szybko go przeskoczył i „usiadł” na trawie.

Uderzenie było takie, że poczułem każdy nerw w ciele, a potem jeszcze wyróżniałem nosem w celownik - opowiadał pilot. Prędkość przyziemienia jego MiG-a wynosiła wtedy ok. 240 km/h, dlatego po wylądowaniu jechał po trawie jeszcze około pół kilometra, wzbijając za sobą dwudziestometrowy słup kurzu. Niebawem przyjechała duńska policja. Trzy tygodnie

później opowiadał o swojej ucieczce w radiowym programie. Ze wzruszeniem dodał też, że nigdy nie zapomni chwili, gdy, wylatując z mgły, nagle dojrzał brzeg Bornholmu.

- Poczułem wielką ulgę, a potem wielką radość. Wiedziałem, że mi się udało. A po chwili, pierwszy raz w życiu, dostałem kwiaty od zwykłych Duńczyków. Łzy same leciały mi po twarzy - wspominał.

W kraju jego ucieczka wywołała wściekłość peerelowskich władz. Zygmunt Gościński został zdegradowany i zaocznie skazany na karę śmierci za dezercję. Nie mniej zszokowani byli też jego znajomi i bliscy, bo nikt z nich nie miał pojęcia, że podporucznik Gościński chce porwać samolot i uciec z Polski. Ze względów bezpieczeństwa polski pilot ze swoimi zamiarami nie zdradził się nikomu nawet słowem. Po kilkunastu dniach pobycie w Danii podpo-

rucznik Zygmunt Gościński wyemigrował do USA, gdzie dostał amerykańskie obywatelstwo i osiedlił się na stałe.

Ucieka Lech Cyrek z kolegami - rok 1958

Lech Cyrek był uczniem Technikum Rybołówstwa Morskiego w Darłowie. Pochodził ze Zgierza koło Łodzi. Jego wielką pasją był sport. Po podstawówce rozpoczął naukę w technikum włókienniczym, jednak praca przy maszynach nie pozwoliłaby mu na zrealizowanie marzeń. Oknem na świat miała być Szkoła Rybołówstwa Morskiego w Darłowie, do której się w końcu dostał po zdaniu egzaminów.

I to właśnie Lech Cyrek był inicjatorem głośnej ucieczki, do której doszło w początkach stycznia 1958 roku. Któregoś styczniowego dnia Cyrek wraz ze swoimi kolegami wypłynął na rutynowy połów. Jednak zaraz po wypłynięciu z darłowskiego portu na pokładzie kutra doszło do kłótni między załogą a dowództwem. Konflikt przerodził się w otwarty bunt. Ostatecznie szypier - którego uczniowie sterroryzowali pokładową rakietnicą - obrał kurs na północ. Gdy łódź dotarła do brzegów Bornholmu, młodzi ludzie zeszli na ląd. Znaleźli się na obcej ziemi bez bagaży, pieniędzy i znajomości języka. Na najbliższym posterunku policji poprosili o pomoc i polityczny azyl.

Informacja o ucieczce Polaków przez kilka dni nie schodziła z czołówek duńskich gazet. Jedną z nich 24 stycznia 1958 roku opublikowała artykuł pt. „Młodzi Polacy wybrali wolność”.

Wkrótce po zuchwałej ucieczce uczniów darłowskiego technikum Służba Bezpieczeństwa rozpoczęła wielogodzinne przesłuchania rodzin uciekinierów. Stanisława Cyrka, ojca, nieustannie wzywano na posterunek, za każdym razem żądając od niego szczegółowych relacji z ostatnich chwil syna spędzonych w domu. Rodzinom uciekinierów skutecznie utrudniano wyjazd z kraju i odmawiano wydania paszportu. Lech Cyrek swoje rodzinne strony mógł odwiedzić dopiero w 1979 roku.

Dramat na morzu: tym się nie udało - rok 1958

W tym samym roku, w którym z powodzeniem z kraju uciekli Lech Cyrek i jego koledzy, w podobny sposób Polskę próbowali opuścić dwaj inni uczniowie z Darłowa. Jeden z nich miał praktykę na łodzi rybackiej. Po wyjściu kutra w morze szypier przekazał stery praktykantowi, a sam z resztą załogi poszedł spać. Gdy rybacy zasnęli, uczeń uwolnił ukrytego w skrzyniach kolegę i razem zamknęli śpiącą załogę. Jednak po przebudzeniu rybacy rozbili drzwi i zdołali się wydostać. Doszło do walki wręcz i strzałów

FOT. ARCHIWUM

W 1959 roku uciekinierzy z województwa koszalińskiego próbowali pokonać Bałtyk w kajaku

z pistoletu sygnałowego. Niegroźnie ranni zostali dwaj rybacy (jeden w rękę, a drugi w głowę) i jeden z młodych uciekinierów. Ostatecznie chłopaków obezwładniono i oddano w ręce Służby Bezpieczeństwa. Sąd jednego skazał na 6 lat więzienia, a drugiego - ze względu na jego niepełnoletność - na dom poprawczy do ukończenia 21. roku życia.

Ucieczka Romea i Julii: złapani - rok 1958

We wrześniu 1958 roku uciec przez morze próbowała para zakochanych z województwa koszalińskiego. Przepłynąć Bałtyk chcieli na kajaku wyposażonym w motorek. Zabrali też ze sobą kompas, lornetkę, radio. W końcu wybrali dzień i po wysłuchaniu komunikatu radiowego o pogodzie odbili od brzegu. Cel: wyspa Bornholm. Planowali też, po udanej ucieczce, przedostać się dalej, do Anglii, gdzie mieszkał brat uciekinierki. Jednak na pełnym morzu natknął się na nich kuter rybacki, którego załoga nie posłuchała błagań wycieńczonych uciekinierów i odstawiła ich z powrotem do Polski. Mężczyzna dostał dwa lata więzienia, kobieta skazana została na rok odsiadki.

Szukał statku z obcą banderą, nie znalazł - rok 1959

W lipcu 1959 roku jeden z mieszkańców Warszawy przyjechał nad koszalińskie morze. Przywiózł ze sobą gumowy pon-

ton. Przez kilka dni pływał nim przy różnej pogodzie, sprawdzając, czy ponton wytrzyma daleką podróż. W końcu zdecydował się na ucieczkę. Jego plan był taki, że wypłynie daleko w morze i spotka zachodni statek, który go zabierze i dowiezie do Szwecji lub na Bornholm. Podobnie jak w innych przypadkach i on natknął się na kutry rybackie oraz na rybaków, którzy nie wykazali zrozumienia wobec jego planów i odstawili go na polski ląd. Efekt: rok więzienia.

Uciekł z żoną i dziećmi - rok 1961

W październiku 1961 roku udała się ucieczka łodzią motorową „MRZ-13”. Jej autorzy także za cel obrali sobie Bornholm. Porywaczami byli dwaj spośród trzech członków załogi. Na pokładzie wcześniej ukryli żonę jednego z nich oraz dwójkę małych dzieci. Po wyjściu w morze sterroryzowali rakieta i siekierą tego trzeciego. Dla zmylenia pościgu oraz na wypadek przypadkowego spotkania z innym kutrem uciekinierzy przemalowali oznakowanie jednostki na „SB-4”. Ucieczka zakończyła się powodzeniem.

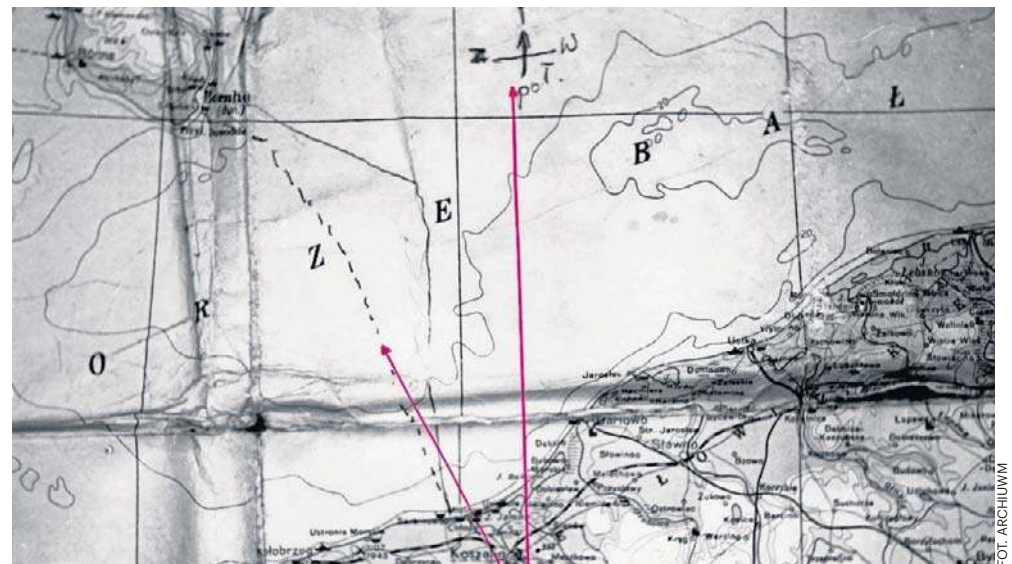
Porwali motorówkę z zakładnikami - rok 1971

Dwóch młodych mężczyzn w lipcu 1971 roku spróbowało uciec na Bornholm. Pomysł na ucieczkę mieli taki: porwać wopowską motorówkę. Ale wpadli też na jeszcze jeden po-

mysł, znacznie gorszy - uprowadzili w charakterze zakładników dwóch nieletnich chłopców. Pościg ruszył błyskawicznie, a oprócz jednostek Wojsk Ochrony Pogranicza wzięły w nim udział także załogi rybackie oburzone porwaniem nieletnich. Pościg był koordynowany z powietrza przez samolot, co przyczyniło się do tego, że uciekinierom skutecznie zablokowano drogę na północ i ich ujęto. Uprowadzonym chłopcom nic się nie stało, a porywacze trafili do więzienia. Całą tę dramatyczną historię wykorzystano też propagandowo: zorganizowano huczne wręczenie odznaczeń i nagród dla uczestników akcji pościgowej.

Uciekli z Mielna, wpadli na morzu - rok 1973

Również nieudana okazała się ucieczka z września 1973 roku. Tym razem uciec z PRL-u na Bornholm próbowali dwaj bardzo młodzi ludzie: 18-latek i 16-latek. Wymyślili, że ukradną łódź ratowniczą i nią przepłyną Bałtyk. Łódź skradli z magazynu Zakładu Gospodarki Komunalnej w Mielnie. Wcześniej sumiennie się do swojej ucieczki przygotowali. Między innymi zebrali ze sobą mapę Polski z naniesioną długopisem linią prowadzącą z Mielna na Bornholm, egzemplarze „Rozmówek duńsko-polskich” i „Rozmówek szwedzko-polskich”. Wszystko szło zgodnie z planem do połowy trasy: wtedy zostali złapani przez patrol WOP.

Mapa znaleziona przy autorach jednej z nieudanych ucieczek

FOT. ARCHIWUM

Liczne próby ucieczek z PRL-u odbywały się na rybackich kutrach

FOT. ARCHIWUM

10 NAJPOPULARNIEJSZYCH STACJI

TELE PANORAMA

Program telewizyjny

SERIAL GANGSTERSKI PON.-CZW. TVP 222:30

Peaky Blinders

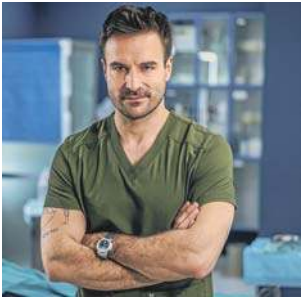
Opowieść o władzy, ambicji i rodzinnych więzach w brutalnym świecie przestępczym początku XX wieku. Serial łączy surowy realizm z wyrafinowaną estetyką i znakomitą grą aktorską. Akcja rozgrywa się w latach 20. XX wieku w industrialnym Birmingham. W centrum opowieści znajduje się Thomas Shelby, charyzmatyczny lider gangu Peaky Blinders, który wraz z rodziną kontroluje przestępczy półświatk miasta. Szajka, słynąca z czapek z wшыtymi żyłkami, zajmuje się nielegalnymi zakładami bukmacherskimi i wymuszeniami. Punktem zwrotnym w historii jest kradzież transportu broni z lokalnej fabryki, która przyciąga uwagę nie tylko konkurencyjnych gangów, ale również samego Winstona Churchilla. Ten wysłał do Birmingham bezwzględnego komisarza Chestera Campbela, który ma rozprawić się z przestępczością. Serial ma gwiazdorską obsadę. W Thomasa Shelby'ego wcielił się Cillian Murphy, jego braci zagrali Paul Anderson i Joe Cole, ich ciotkę Helen McCrory. W roli komisarza wystąpił Sam Neill. Na ekranie widzimy także m.in.: Toma Hardy'ego, Adriena Brody'ego, Aidana Gillena i Stephena Grahama.

SERIAL OBYCZAJOWY PONIEDZIAŁEK TVN 16:50

Szpital św. Anny

Lekarze „Szpitala św. Anny” wracają do pracy! W placówce pojawi się nowy chirurg Maciej Bilewicz (Piotr Stramowski), który zaskarbi sobie sympatię pacjentów i personelu. Co takiego wydarzyło się w jego życiu, że postanowił wrócić zza oceanu i przeprowadzić do rodzinnego Krakowa? Jaką tajemnicę kryje jego przeszłość? Pojawienie się matki jednej z lekarek (Barbara Bursztynowicz) przyniesie kłopoty. Na pierwszy rzut oka kobieta z klasą, elegancka, o nienagannyh manierach. Skrywa jednak wstydlivy sekret, który może zrujnować życie jej i jej córki. Nowy sezon to też nowe życiowe i zawodowe perypetie zaprzyjaźnionych lekarek. Czy Kaśce (Joanna Liszowska) uda się pozostać profesjonalną, pracując obok Darii (Marta Wierzbicka), która rozbiła jej rodzinę? Dokąd doprowadzi Kaję (Ada Szczepaniak) wojna z kolegą po fachu? Zyta (Jolanta Fraszyńska) zyskała rodzinę, czy zyska też miłość? Zosia (Julia Kamińska) będzie zajęta organizacją swego ślubu. A co z wyjazdem na prestiżowy staż do Berlina? Od września widzowie będą mogli oglądać serial codziennie, od poniedziałku do piątku!

SERIAL FAB.-DOK. PONIEDZIAŁEK TV 4 15:55

Ktoś tu kłamie?

Poznajemy skomplikowane relacje rodzinne, sąsiedzkie i zawodowe bohaterów, a konflikty eskalują aż do finału w sądzie arbitrażowym. Historie tu ukazane inspirowane są autentycznymi sytuacjami z życia, a w rolę arbitrów wcielają się prawdziwi sędziowie: Marta Marciniak-Szostaczko, Katarzyna Zaczek, Dariusz Okolski i Robert Krasnodębski.

TELETURNIEJ PON.-CZW. POLSAT 19:55

Milionerzy

Format obecny w Polsce od 26 lat, ale od 1 września będzie emitowany w Polsce! W „Milionerach” zaszło kilka zmian: rosną kwoty nagród za prawidłowe odpowiedzi, uczestnik ma do dyspozycji trzy koła ratunkowe – pół na pół, pytanie do publiczności i telefon do jednego z trzech przyjaciół. O wyborze uczestnika decyduje casting. „Milionerów” poprowadzi Hubert Urbański.

PONIEDZIAŁEK 25 Sierpnia

TVP 1 7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Studio Raban 8.00 Czerdziestolatek (17) 9.00 Ranczo (65) 9.50 Komisarz Alex (47) 10.45 Ojciec Mateusz (348) 11.35 Królowie (48) 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.30 Magazyn rolniczy 12.50 Świat tętniący życiem – film dok. Francja 14.00 Wichrowe wzgórze (244) 14.55 Jaka to melodia? 15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (666) Nana i Yaman zmuszeni są do spania w jednym namiocie. Yaman postanawia, że między nimi nigdy do niczego nie dojdzie. 17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? 18.00 Reporterzy – magazyn 18.20 Akacyjowa 38 (689) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Karbala (3) – serial wojenny Polska/Bułgaria 21.15 Drugie życie Pana Alaina *** – komedia Francja 2018 Reż. Hervé Mimran, Julie Gali, wyk. Fabrice Luchini, Leïla Bekhti, Rebecca Marder Błyskotliwy biznesmen, cieszący się uznaniem w Paryżu, doznaje udaru. Czeaka go długa rehabilitacja. W nowej sytuacji męzczyzna ma czas, by na nowo ułożyć relacje z najbliższymi... 23.05 Wiadomość od Saszy – film dok. Polska 2024 0.15 Niewierny *** – thriller USA 2019	TVP 2 5.30 M jak miłość (1576) 6.25 Dobre historie 6.55 Barwy szczęścia (3197) 7.30 Pytanie na śniadanie 11.15 Okrasa łamie przepisy 11.50 Panna z mokrą głową (2) – serial młodzieżowy 12.30 Koło fortuny – teleturniej 13.15 Miłość i nadzieja (262) – serial obyczaj. Turcja 14.05 Va banque – teleturniej 14.35 Na sygnale (727) – serial obyczaj. Polska 15.05 La Promesa – pałac tajemnic (213) – telenowela 16.00 Koło fortuny – teleturniej 16.35 Familiada – teleturniej 17.20 Miłość i nadzieja (263) Melis podsłuchuje rozmowę Feraye i Belkis o związku Bulenta z Gonul. Cavidan proponuje, że winę za śmierć Alpera weźmie na siebie. Kuzey akceptuje pomysły ożenku. 18.15 Va banque: Turniej Mistrzów – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3197, 3198) – serial Polska 20.40 Kulisy „M jak miłość” 20.55 M jak miłość (1870) Dorota wraca z Bartkiem do Grabiny, gdzie przekazują bliskim dobre wieści. Natalia po kolejnej rozmowie z Lisieckim jest bliska załamania. Ta-deusz wpada w panikę, gdy odkrywa, że Ola wyszła ze szpitala psychiatrycznego. 21.55 Na sygnale (729) – serial obyczaj. Polska 22.30 Karol, władca Hiszpanii (27, 28) – serial Hiszpania 0.30 Dzień dobry, Kocham Cię! ** – komedia rom. Pol. 2014	Polsat 5.25 Telezakupy TV Okazje 6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.30 Małanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2015 9.30 48 h. Zaginieni (194) – serial krym. Polska 10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 11.35 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 14.40 Studio sport 15.20 (L) Siatkówka: MŚ kobiet w Tajlandii: 2. kolejka grupy G – mecz w Phuket: Polska – Kenia 17.40 Trudne sprawy (1336) 21-letnia Alicja przeżywa szok, gdy dowiaduje się, że jej ukochani rodzice zginęli w wypadku samochodowym. Niedługo odkrywa, że została adoptowana... 18.50 Wydarzenia 19.20 Gość „Wydarzeń” 19.55 Marsjanin **** – film sf USA/W. Bryt. 2015 Reż. Ridley Scott, wyk. Matt Damon, Jessica Chastain, Kristen Wiig 23.00 Hitman: Agent 47 *** – thriller USA/W. Bryt./Niemcy/Kanada 2015 Reż. Aleksander Bach, wyk. Rupert Quintero, Hannah Ware, Zachary Quinto Wychowany w laboratorium, stworzony do jednego celu zabójca musi zmierzyć się korporacją, która chce odkryć jego przeszłość. W starciu wspiera go dziewczyna o imieniu Katia. 1.05 Niewidzialny – film sensa-cyjny USA 2005	TVN 5.35 Uwaga! 5.50 Ukryta prawda 6.45 Kuchenne rewolucje: Gdańsk – „Mio Gastro” 7.45 Dzień Dobry TVN 11.30 Kuchenne rewolucje: Biostro „Tarta poducha”, Wrocław – reality show 12.35 Szpital (1010) – serial fabularno-dokumentalny Polska 13.40 Ukryta prawda (1650-1652) – serial fabularno-dokumentalny Polska 16.55 Kuchenne rewolucje: Bytom – Restauracja „Pod Orzechem” – reality show 18.00 Detektywi (175) 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej (4069) – serial Polska 20.55 Rafa – horror Australia 2010 *** Reż. Andrew Traucki, wyk. Damian Walshe-Howling, Gyton Grantley, Adrienne Pickering Mająca być wielką przygodą wyprawa na Wielką Rafę Koralową może stać się walką o przetrwanie. Wielki biały rekin poluje na załogę wywroczonej łodzi na środku oceanu. Czy wszystkim uda się przetrwać i bezpiecznie wrócić do domu? 22.55 Stażysci *** – komedia USA 2013 Reż. Shawn Levy, wyk. Vince Vaughn, Owen Wilson, Rose Byrne 1.25 Co za tydzień! – magazyn 2.05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (10) 3.10 Szpital (925)	TVN 7 6.40 Szkoła 8.40 Ukryta prawda 11.50 Kartoteka 12.55 Detektywi 13.55 Szkoła 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Szpital 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda 20.00 *** Z ust do ust – komedia USA/Niemcy/Australia 2005, reż. Rob Reiner, wyk. Jennifer Aniston 22.10 Sopockie klimaty 23.20 *** Razem czy osobno? – komedia rom. USA 2014, reż. Rob Reiner, wyk. Michael Douglas 1.15 *** Tammy – komedia USA 2014, reż. Ben Falcone, wyk. Melissa McCarthy 3.25 Osadzone. Blok F 8.20 Sowiea odryseja – film anim. 9.00 Trzy młyny (1) 10.10 *** Różowa Pante-ra – komedia sens. USA 1963 12.20 Sam Goldwyn – legenda Hollywoodu 13.20 Jagoda w miescie (1) – serial Polska 1971 14.00 *** Nietolerancja – dr. USA 1916 17.10 Trzy młyny (2) 18.15 Studio Kultura – niedziela z... 19.15 Dźwięk Nowego Jorku 20.00 *** Agresja – thriller W. Bryt./USA 1972, reż. Sidney Lumet, wyk. Sean Connery 22.00 *** Szpieg, który mnie kochał – film sens. W. Bryt. 1977	TVP Kultura 8.20 Sowiea odryseja – film anim. 9.00 Trzy młyny (1) 10.10 *** Różowa Pante-ra – komedia sens. USA 1963 12.20 Sam Goldwyn – legenda Hollywoodu 13.20 Jagoda w miescie (1) – serial Polska 1971 14.00 *** Nietolerancja – dr. USA 1916 17.10 Trzy młyny (2) 18.15 Studio Kultura – niedziela z... 19.15 Dźwięk Nowego Jorku 20.00 *** Agresja – thriller W. Bryt./USA 1972, reż. Sidney Lumet, wyk. Sean Connery 22.00 *** Szpieg, który mnie kochał – film sens. W. Bryt. 1977 8.25 Lekkoatletyka: MP w Bydgoszczy: Podsum. 9.55 Sportowe historie 10.25 Zużel: TAURON Indywidualne ME w Lesznie 12.30 Piłka nożna: Olimpia Grudziądz – Śląsk II Wrocław 14.35 Magazyn Betclic 2. Ligi 15.20 Piłka nożna: Ruch Chorzów – Polonia Bytom 17.30 Magazyn Betclic 1. Ligi 18.55 (L) Piłka nożna: GKS Tychy – Stal Mielec 21.00 Magazyn Betclic 1. Ligi 21.35 Gol 22.55 Sportowy wieczór 23.20 Lekkoatletyka: MP w Bydgoszczy 0.45 Piłka nożna: ME kobiet w Szwajcarii: Niemcy – Polska	TV 4 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Dlaczego ja? 10.55 Na ratunek 112 11.55 Policjantki i policjanci (70, 71) 13.55 Trudne sprawy 17.00 Policjantki i policjanci (1300) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1301) 20.00 Uroczysko (147, 148) 21.00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (931) 22.00 Sprawiedliwi. Trójmiasto (48) 23.00 *** Ostatni rycerz – film przygod. W. Bryt./Korea Pd./USA/Czechy 2015 1.25 Love Island. Wyspa miłości 2.35 Interwencja 3.10 SuperLudzie Extra 10.15 Rozmowy niedokończone 11.30 Warto być ojcem 12.20 Od zmierechu do świtu 13.30 Msza święta 14.30 „Krzyż Święty, nade wszystko!” Historia krzyża św. Jana Pawła II 15.20 Polka 16.10 Sanktuarium polskie 16.30 Porady bonifratrów 17.00 Świadkowie 17.30 Moja parafia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Poznajemy Polskę 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Z wdęką... 22.30 Jestem tylko wożnym	TV Trwam 10.15 Rozmowy niedokończone 11.30 Warto być ojcem 12.20 Od zmierechu do świtu 13.30 Msza święta 14.30 „Krzyż Święty, nade wszystko!” Historia krzyża św. Jana Pawła II 15.20 Polka 16.10 Sanktuarium polskie 16.30 Porady bonifratrów 17.00 Świadkowie 17.30 Moja parafia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Poznajemy Polskę 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Z wdęką... 22.30 Jestem tylko wożnym 6.00 Policjanci z Miami (19) 8.00 Kobra – oddział specjalny (7, 8) 10.00 Zaklinaczka duchów (22) 10.55 Zbuntowany anioł (57, 58) 12.50 Zaklinaczka duchów (23) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (257, 258) 15.50 Ranczo (89, 90) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (888, 889) 20.00 *** Człowiek zasad – film sens. USA/Ukr./Rum. 2015, reż. Keoni Waxman, wyk. Steven Seagal 21.55 *** Terrorysta – film sens. USA 2001 23.30 *** Fighter – film biograf. USA 2010	TV Puls 6.00 Policjanci z Miami (19) 8.00 Kobra – oddział specjalny (7, 8) 10.00 Zaklinaczka duchów (22) 10.55 Zbuntowany anioł (57, 58) 12.50 Zaklinaczka duchów (23) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (257, 258) 15.50 Ranczo (89, 90) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (888, 889) 20.00 *** Człowiek zasad – film sens. USA/Ukr./Rum. 2015, reż. Keoni Waxman, wyk. Steven Seagal 21.55 *** Terrorysta – film sens. USA 2001 23.30 *** Fighter – film biograf. USA 2010 8.25 Lekkoatletyka: MP w Bydgoszczy: Podsum. 9.55 Sportowe historie 10.25 Zużel: TAURON Indywidualne ME w Lesznie 12.30 Piłka nożna: Olimpia Grudziądz – Śląsk II Wrocław 14.35 Magazyn Betclic 2. Ligi 15.20 Piłka nożna: Ruch Chorzów – Polonia Bytom 17.30 Magazyn Betclic 1. Ligi 18.55 (L) Piłka nożna: GKS Tychy – Stal Mielec 21.00 Magazyn Betclic 1. Ligi 21.35 Gol 22.55 Sportowy wieczór 23.20 Lekkoatletyka: MP w Bydgoszczy 0.45 Piłka nożna: ME kobiet w Szwajcarii: Niemcy – Polska
--	---	---	---	---	--	--	---	---

WTOREK 26 Sierpnia

TVP 1	D3S T
7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Kościół z bliska 8.00 Czerdziestolatek (18) 9.05 Ranczo (66) 9.55 Komisarz Alex (48) 10.45 Ojciec Mateusz (349) 11.35 Królowie (49) 12.10 Agrobiznes, Agropogoda 12.35 Magazyn rolniczy 12.50 Loara, dzika kraina – film dokumentalny 14.00 Wichrowe wzgórze (245) 14.55 Jaka to melodia?	
15.35 Gra słów. Krzyżówka – teleturniej 16.05 Dziedzictwo (667) Ferit próbuje zastawić pułapkę na Ertana, ale mężczyzna w ostatniej chwili orientuje się w jego planie. Podczas gdy policjanci szukają śladów Ertana, mężczyzna postanawia zabić Ayse na oczach jej ojca. Kobiecie udaje się zbiec. 17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny 18.00 Reporterzy – magazyn 18.20 Akacyjowa 38 (690) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Karbala (4) – serial wojenny Polska/Bulgaria 21.15 Zaklinacz deszczu **** – dramat USA 1997 Reż. Francis Ford Coppola, wyk. Matt Damon, Danny DeVito, Claire Danes 23.40 Król Karol III. Nowa monarchia – film dokumentalny USA/W. Bryt. 2023 1.00 Mój tydzień z Marilyn **** – film biograf. W. Bryt./USA 2011	

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

ŚRODA 27 Sierpnia

TVP 1	D3S T
7.00 Msza święta 7.30 Rodzina (nie od) święta 8.00 Czerdziestolatek (19) 9.00 Ranczo (67) 9.50 Komisarz Alex (49) 10.45 Ojciec Mateusz (350) 11.35 Królowie (50) – serial kostiumowy 12.10 Agrobiznes 12.35 Rok w ogrodzie extra 12.50 Skrzydła i sieci. Niezwykły taniec w powietrzu: Opowieść o muchach 14.00 Wichrowe wzgórze (246) 14.55 Jaka to melodia?	
15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (668) Sprzątaczką odnajduje list Seher do Yamana, z którego wynika, że Seher pragnęła, żeby Yaman znalazł szczęście u boku kogoś innego, gdyby jej nagle zabrakło. Tymczasem Yaman ze wszystkich sił stara się stłumić uczucia do Nany. 17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? 18.00 Reporterzy – magazyn 18.20 Akacyjowa 38 (691) – serial obyczaj. Hiszpania 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Gambit, czyli jak ograć *** króla – komedia kryminalna USA/W. Bryt. 2012 Reż. Michael Hoffman, wyk. Colin Firth, Cameron Diaz, Alan Rickman 22.05 62. KFPP w Opolu: Zróbmy więc prywatkę – festiwal 23.05 Jackie – film biograf. USA/ *** Chile/Francja/Chiny 2016 Reż. Pablo Larraín, wyk. Natalie Portman, Peter Sarsgaard, Greta Gerwig 1.00 Kanał – dramat wojenny Pol- ***** ska 1956	

***** koniecznie **** zdecydowanie tak *** możesz ** nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

Polsat	D3S T
6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.30 Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny Polska 9.30 48 h. Zaginieni (195) – serial krym. Polska 2023 10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 11.35 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 14.40 48 h. Zaginieni (275) – serial krym. Polska	
15.50 Wydarzenia 16.15 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.35 Gliniarze (879) 17.40 Trudne sprawy (1337) – serial fabularno-dokumentalny Polska 18.50 Wydarzenia 19.20 Gość „Wydarzeń” 20.00 Świat w płomieniach *** – thriller USA 2013 Reż. Roland Emmerich, wyk. Channing Tatum, Jamie Foxx, Maggie Gyllenhaal 22.50 Wielki mur – film fantasy *** USA/Chiny/Hongkong/Australia/Kanada/Japonia 2016 Reż. Yimou Zhang, wyk. Matt Damon, Pedro Pascal, Willem Dafoe Chiny, XV w., żołnierze armii brytyjskiej są świadkami powstawania ogromnej budowli. Wkrótce przekonują się, że Wielki Mur ma nie tylko chronić przed najazdami Mongołów, ale i przed wypuszczeniem mrocznych sił. 1.05 Marsjanin – film sf USA/W. **** Bryt. 2015 4.15 Kabaretowa Ekstraklasa 4.40 Disco gramy!	

TVN	D3S T
5.00 Jak to jest zrobione? – serial dok. 5.35 Uwaga! 5.50 Ukryta prawda 6.45 Kuchenne rewolucje – reality show Polska 2023 7.45 Dzień Dobry TVN 11.30 Kuchenne rewolucje: Bistro „Galancie”, Łódź 12.35 Szpital (1011) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2020 13.40 Ukryta prawda (1653-1655) – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024	
16.55 Kuchenne rewolucje Magda Gessler jedzie do Białogardu, niewielkiego miasta w województwie zachodniopomorskim. Pozna cztery wspamiętanie kobiety i cztery zawiłe koleje losu. 18.00 Detektywi (176) 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku 20.15 Na Wspólnej (4070) – serial Polska 20.55 Zabójcze lato – film sensacyjny USA 2020 Reż. Andrzej Bartkowiak, wyk. Scott Adkins, K.J. Apa, James Remar Tillie spędza wakacje na wyspie Nantucket. Poznaje Nika, przystojnego taksówkarza. Zakochuje się w nim. Ale czy Niko jest tym, za kogo się podaje? 22.55 Vinci – komedia kryminalna **** Polska 2004 Reż. Juliusz Machulski, wyk. Borys Szyc, Robert Więckiewicz 1.15 Kuba Wojewódzki 2.25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (11)	

TVN 7	D3S T
6.40 Szkoła 8.40 Ukryta prawda 11.50 Kartoteka 12.55 Detektywi 13.55 Szkoła 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Szpital 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda 20.00 ★★ Niebezpieczny – film sens. USA 2021, reż. David Hackl, wyk. Scott Eastwood, Mel Gibson 22.15 Anatomia piękna 23.15 ★★★★★ Star Trek: W nieznanie – film sf USA/Chiny/Emir. Arab./Kan. 2016, reż. Justin Lin, wyk. Chris Pine, Zachary Quinto 1.50 ★★★★★ Obecność Illi: Na rozkaz diabła – horror USA 2021 4.10 Druga strona medalu	
TVP Kultura	D3S T
10.05 ★★★★★ U kresu drogi – dr. Polska 1939 11.30 Szereg syczący 12.15 Dźwięk Nowego Jorku 13.00 Jagoda w mieście (2) 13.40 ★★★★★ Chopin. Pragnienie miłości – melodr. Polska 2002 15.50 ★★★★★ Avatar, czyli zamiana dusz – film fantasy Polska 1964 17.00 Trzy młyny (3) 18.05 20 x 20 Lat TVP Kultura 18.35 Portrety 18.55 Szokująca Elsa Schiaparelli 20.00 Teatr TV: Igraszki z diabłem – spektakl Polska 1979 21.45 ★★★★★ Mroźny peppermint – dramat Hiszp. 1967 23.30 Tamte lata, tamte dni	
TVP Sport	D3S T
6.10 Piłka nożna: ME kobiet do lat 17 na Wyspach Owczych: Finał: Holandia – Norwegia 8.20 Jeździectwo: MP w skokach przez przeszkody w Jaszkwie 10.15 Magazyn Betclic 1. Ligi 11.40 Piłka nożna: Betclic 1. Liga: GKS Tychy – Stal Mielec 13.45 Magazyn Betclic 1. Ligi 14.20 Transmisja 16.30 Gol 17.55 Transmisja 20.05 Zapowiedź MEw koszykówce mężczyzn: Eurobasket 2025 22.00 Sportowy wieczór 22.40 film dok.: Żużel: TAURON Indywidualne ME w Lesznie	
TV 4	D3S T
6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Dlaczego ja? 10.55 Na ratunek 112 11.55 Policjantki i policjanci (72, 73) 13.55 Trudne sprawy 17.00 Policjantki i policjanci (1301) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1302) 20.00 Uroczysko (149, 150) 21.00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (932) 22.00 Sprawiedliwi. Trójmiasto (49) 23.05 ★★★★★ Kolekcjoner – horror USA 2009, reż. Marcus Dunstan 1.00 Love Island. Wyspa miłości 2.05 Hardkorowy lombard	
TV Tram	D3S T
11.00 Odpust ku czci NMP Częstochowskiej 13.00 Zostaliśmy z Bogiem panie pułkowniku 13.30 Msza święta 14.30 Skorpion w stalowej trumnie. Władysław Drelicharz 15.00 Mistyczne serce Lasu Wiedeńskiego. Opactwo Heiligenkreuz 16.10 Jestem mamą 16.40 Zdrowie z Bożej apteki 17.10 Prosto o gospodarce 17.30 Burza w okręgu krakowskim 18.15 Rozmowy niedokończone 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia	
TV Puls	D3S T
6.00 Policjanci z Miami (20) 8.00 Kobra – oddział specjalny (8, 9) 10.00 Zaklinaczka duchów (23) 10.55 Zbuntowany anioł (59, 60) 12.50 Zaklinaczka duchów (24) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (259, 260) 15.50 Ranczo (90, 91) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (889, 890) 20.00 ★★ Brygada ponad prawem powraca – film sens. Fr. 2023, reż. Benjamin Rocher, wyk. Alban Lenoir 22.00 ★★★★★ Gliniarz z Beverly Hills – komedia sens. USA 1984 0.00 ★★★★★ Sztuka zbrodni – film krym. 2020	

(D3S T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

Polsat	D3S T
6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.30 Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2015 9.30 48 h. Zaginieni (196) – serial krym. Polska 2023 10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 2024 11.35 Gliniarze: Wyrok/ Wspólnicy/ Gładkie kłamstwa – serial fabularno-dokumentalny Polska 14.45 Studio sport	
15.20 (L) Siatkówka: MŚ kobiet w Tajlandii: 3. kolejka grupy G – mecz w Phuket: Polska – Niemcy 17.40 Trudne sprawy (1338) – serial fabularno-dokumentalny Polska 18.50 Wydarzenia 19.20 Gość „Wydarzeń” 20.00 Piep*zyć Mickiewicza *** – dramat Polska 2024 Reż. Sara Bustamante-Drozd, wyk. Dawid Ogrodnik, Weronika Książkiewicz, Joanna Liszowska Wyrzucony z uczelnia pisarz i wykładowca zatrudnia się jako polonista w warszawskim liceum. Pod jego opiekę trafia słynna na całą szkołę klasa zbuntowanych i odpornych na wiedzę wyrzutków. 22.10 Jumanji: Przygoda *** w dżungli – film przygodowy USA 2017 Reż. Jake Kasdan, wyk. Dwayne Johnson, Karen Gillan, Kevin Hart 0.50 Chiński zodiak – komedia *** sensac. Hongkong/Chiny 2012 3.15 Nasz nowy dom 4.20 Kabaretowa Ekstraklasa	

TVN	D3S T
5.10 Recepta na stary dom – serial dok. 5.35 Uwaga! 5.50 Ukryta prawda 6.45 Kuchenne rewolucje 7.45 Dzień Dobry TVN 11.30 Kuchenne rewolucje: Gospoda „Pod zachrypnitym kogutem”, Glewo 12.35 Szpital (1012) – serial fabularno-dokumentalny 13.40 Ukryta prawda (1656-1658) – serial fabularno-dokumentalny Polska	
16.55 Kuchenne rewolucje: Grudziądz, bar „Pierozek” – reality show 18.00 Detektywi (177) Detektywów prosi o pomoc kobietę, której syn został dotkliwie pobity i jest w szpitalu w ciężkim stanie. 26-latek jest strażakiem. W dniu napadu wracał do domu z remizy. Podejrzanie pada na jego wuję, z którym klientka ma konflikt o dom. 19.00 Fakty 19.55 Uwaga! – magazyn 20.10 Doradca smaku – magazyn kulinarny 20.15 Na Wspólnej (4071) – serial Polska 20.55 Dziewczyna z pociągu *** – thriller USA/Indie 2016 Reż. Tate Taylor, wyk. Emily Blunt, Haley Bennett, Rebecca Ferguson 23.20 Rafa – horror Australia 2010 *** Reż. Andrew Traucki, wyk. Damian Walshe-Howling, Gytton Grantley, Adrienne Pickering 1.10 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas (10) 2.10 Szpital (927, 928) 4.10 Uwaga! – magazyn	

TVN 7	D3S T
6.40 Szkoła 8.40 Ukryta prawda 11.50 Kartoteka 12.55 Detektywi 13.55 Szkoła 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Szpital 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda 20.00 ★★★★★ Cry Macho – western USA 2021, reż. Clint Eastwood, wyk. Clint Eastwood, Dwight Yoakam 22.20 ★★★★★ 15:17 do Paryża – dramat USA 2018, reż. Clint Eastwood, wyk. Ray Corasani, Alek Skarlatos 0.15 ★★★★★ Ci-sza – film obyczaj. Polska 2010, reż. Sławomir Pstronk, Natalia Siekierska 2.20 Oczami ofiary 3.30 Usterka	
TVP Kultura	D3S T
9.00 Trzy młyny (3) 10.05 ★★★★★ Chopin. Pragnienie miłości – melodr. Pol. 2002 12.15 Szokująca Elsa Schiaparelli 13.20 Jagoda w mieście (3) 14.00 Człowiek ze złotym obiektywem – Marek Karewicz 14.55 ★★★★★ Ucieczka z kina „Wolność” – dr. Polska 1990 16.40 Wojna domowa (1, 2) – serial kom. Polska 1965 18.00 Muzyka w sieci 18.30 Informacje kulturalne 19.00 Reżyserzy 20.00 Profesor T. (5) 21.05 ★★★★★ Komomik – dr. Polska 2005 22.55 ★★★★★ Mroźny peppermint – dr. Hiszp. 1967	
TVP Sport	D3S T
8.30 Zapowiedź ME mężczyzn: Eurobasket 10.20 Piłka nożna: ORLEN Ekstraliga kobiet: Śląsk Wrocław – UKS SMS Łódź 12.25 Sportowe historie 13.50 Pełnosprawni 13.30 Lekkoatletyka: MP w Bydgoszczy 14.55 Zapowiedź Mistrzostw Europy mężczyzn: Eurobasket 16.50 (L) Koszykówka: ME mężczyzn: Łotwa – Turcja 19.00 Quiz TVP Sport 20.00 Retro TVP Sport: ME w koszykówce 1997: Polska – Niemcy 22.00 Sportowy wieczór 0.45 Piłka nożna: Polska – Dania; Szwecja – Niemcy	
TV 4	D3S T
6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Dlaczego ja? 10.55 Na ratunek 112 11.55 Policjantki i policjanci (74, 75) 13.55 Trudne sprawy 17.00 Policjantki i policjanci (1302) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1303) 20.00 Uroczysko (151, 152) 21.00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (933) 22.00 Sprawiedliwi. Trójmiasto (50) 23.05 ★★★★★ Babilon A.D. – film sf W. Bryt./Fr./USA 2008 1.15 Love Island. WySPA miłości 2.20 Hardkorowy lombard	
TV Tram	D3S T
11.10 Mateczniki polskości 11.25 Jestem mamą 11.40 Prosto o gospodarce 12.20 Pragnienie Boga 13.00 Ulmowie. Świadectwo sprawiedliwych 13.30 Msza święta 14.30 Użyźć mi pogody ducha 15.00 Błogosławiona, która zaufała 16.10 Na zdrowie 16.30 GRH Żandarmeria 17.00 Po stronie prawdy 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Opowieści biblijne 20.00 Informacje 20.20 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Przetrawiliśmy 22.30 Milczący Święty	
TV Puls	D3S T
6.00 Policjanci z Miami (21) 8.00 Kobra – oddział specjalny (9, 10) 10.00 Zaklinaczka duchów (24) 10.55 Zbuntowany anioł (61, 62) 12.50 Zaklinaczka duchów (25) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (261, 262) 15.50 Ranczo (91, 92) – serial kom. Polska 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (890, 891) 20.00 ★★★★★ Niemożliwe – film katastrof. USA/ Hiszp./Tajland. 2012, reż. J.A. Bayona, wyk. Naomi Watts 22.05 ★ Szkoła w ogniu – film sens. USA 2020 23.55 ★★★★★ Przekręt – kom. krym. W. Bryt./USA 2000	

(D3S T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

CZWARTEK 28 Sierpnia

TVP 1	DVB-T
7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Pełnia wiary 8.00 Czerdziesiątolatek (20) 9.00 Ranczo (68) 9.55 Komisarz Alex (50) 10.45 Ojciec Mateusz (351) 11.35 Królowie (51) 12.10 Agrobiznes 12.35 To się opłaca 12.50 Skrzydła i sieci. Niezwykły taniec w powietrzu 14.00 Wichrowe wzgórze (247) 14.55 Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny	
15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (669) Ferit i Ayse wracają na komendę. Cały zespół oddycha z ulgą. Ayse przypadkiem słyszy, jak Koray podczas rozmowy z Feritem przyznaje się, że usunął z jego telefonu wiadomość od Ayse, narażając ją tym samym na wielkie niebezpieczeństwo.	
17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? 18.00 Reporterzy – magazyn 18.20 Akacjowa 38 (692) – serial obyczaj. Hiszpania	
19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Ojciec Mateusz (426) – serial krym. Polska	
21.25 Sprawa dla reportera 22.25 Irena Santor. Magiczny jeden krok – film dokumentalny Polska	
23.35 Marsylski łącznik – film kryminalny Francja/Belgia 2014 Reż. Cédric Jimenez, wyk. Jean Dujardin, Gilles Lellouche, Benoît Magimel	
2.00 Zaklinacz deszczu – dramat ★★★★ obyczaj. USA 1997	

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

PIĄTEK 29 Sierpnia

TVP 1	DVB-T
7.00 Msza święta na Jasnej Górze 7.30 Otrzymanie już ży 8.00 Czerdziesiątolatek (21) 9.05 Ranczo (69) 9.55 Komisarz Alex (51) 10.45 Ojciec Mateusz (352) – serial krym. Polska 2022 11.35 Okrasa łamie przepisy 12.10 Agrobiznes 12.30 Magazyn rolniczy 12.50 Skrzydła i sieci. Niezwykły taniec w powietrzu 14.00 Wichrowe wzgórze (248) 14.55 Jaka to melodia?	
15.35 Gra słów. Krzyżówka 16.05 Dziedzictwo (670) Nana oczekuje wizyty przyjaciela z dzieciństwa. Yaman stara się opanować zazdrość. Ayse i Nese przygotowują się na przyjęcie gości.	
17.00 Teleexpress 17.20 Jaka to melodia? 18.00 Reporterzy – magazyn 18.20 Akacjowa 38 (693) 19.30 19.30 19.55 Pytanie dnia 20.25 Komisarz Alex (283) Od kul zabójcy we własnym domu giną emerytowany policjant i jego żona. Kiedy ekipa pojawia się na miejscu zbrodni, Alex znajduje pod łóżkiem syna sąsiadki.	
21.25 Brunet wieczorową porą ★★★★ – komedia Polska 1976 Reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska	
23.10 Książniczka na Manhattanie ★★★ – komedia romantyczna USA/Kanada 2022 Reż. John Bradshaw, wyk. Emily Alatalo, Ryan P. Bruce	
0.50 Gambit, czyli jak ograć króla ★★★ – kom. USA/W. Bryt. 2012	

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

Polsat	DVB-T
6.00 Nowy dzień z Polsat News 8.30 Malanowski i Partnerzy – serial fabularno-dokumentalny Polska 9.30 48 h. Zaginieni (197) – serial krym. Polska 2023 10.30 Trudne sprawy – serial fabularno-dokumentalny Polska 11.30 Gliniarze – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 14.40 48 h. Zaginieni (276) – serial krym. Polska 2024	
15.50 Wydarzenia 16.10 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.35 Gliniarze (880) 17.40 Trudne sprawy (1339) – serial fabularno-dokumentalny Polska	
18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Tylko mnie kochaj ★★★ – komedia romantyczna Polska 2006 Reż. Ryszard Zatorski, wyk. Maciej Zakościelny, Agnieszka Grochowska, Agnieszka Dygant	
18.15 Va banque: Turniej Mistrzów – teleturniej 18.50 Jeden z dziesięciu 19.25 Barwy szczęścia (3200, 3201) – serial Polska 20.45 Postaw na milion – teleturniej 21.45 Na sygnale (732) Martyna i Britney jadą do mężczyzny, którego syn zaatakował nożem. Alek próbuje uwolnić się od kontaktów z przestępcami. Lisicki przedstawia kolegom z pracy swoją ukochaną.	
22.30 Morderstwa w Berry ★★★ – film kryminalny Francja 2021 Reż. Floriane Crépin, wyk. Aurélien Wiik, Fauve Hautot, David Mora	
0.15 Śmiertelne sekrety (1, 2) – serial sensacyjny Francja	

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

Polsat	DVB-T
5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy 6.00 Nowy dzień z Polsat News – magazyn 8.00 Halo tu Polsat – magazyn 11.30 Gliniarze (740-742): Lekcja dojrzwania/ Nieodwracalne/ Kodeks – serial fabularno-dokumentalny Polska 2022 14.40 48 h. Zaginieni (277): Zaginiony kurs – serial kryminalny Polska 2024	
15.50 Wydarzenia 16.10 Pogoda 16.20 Interwencja – magazyn 16.35 Gliniarze (881) – serial fabularno-dokumentalny 17.40 Trudne sprawy (1340) Paweł spotyka się z Weroniką, koleżanką z pracy. Jej córka, Julia, nie akceptuje ich związku i jest zdeterminowana, aby go zniszczyć. Po kłótni z partnerem matki Julka uczenia z domu.	
18.50 Wydarzenia 19.15 Gość „Wydarzeń” 19.55 Piraci z Karaibów: Zemsta ★★★ Salazara – film przygodowy USA/Australia/W. Bryt./Kanada 2017 Reż. Joachim Rønning, Espen Sandberg, wyk. Johnny Depp, Javier Bardem, Geoffrey Rush	
22.45 Blade Runner 2049 ★★★★ – thriller USA/W. Bryt./Kanada/Hiszpania 2017 Reż. Denis Villeneuve, wyk. Ryan Gosling, Harrison Ford, Ana de Armas	
2.10 Nigdy więcej ★★★ – thriller USA 2002 Reż. Michael Apted	
4.50 Disco gramy!	

★★★★ koniecznie ★★★★ zdecydowanie tak ★★★ możesz ★★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

TVN 7	DVB-T
6.40 Szkoła 8.40 Ukryta prawda 11.50 Kartoteka 12.55 Detektywi 13.55 Szkoła 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Szpital 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda 20.00 ★★ Akademia policyjna VI: Operacja Chaos – komedia USA 1989, reż. Peter Bonerz, wyk. Bubba Smith 21.50 ★★★★★ Głupi i głupszy – komedia USA 1994, reż. Peter Farrelly, Bobby Farrelly, wyk. Jim Carrey 0.00 ★★★★★ American Pie: Wesele – komedia USA/Niemcy 2003, reż. Jesse Dylan, wyk. Jason Biggs 2.10 Oczami ofiary	
TVP Kultura	DVB-T
9.00 Wojna domowa (1, 2) 10.20 ★★★★★ Ucieczka z kina „Wolność” – dr. Polska 1990 12.15 Reżyserzy 13.15 Jagoda w mieście (4) 14.00 ★★★★★ Pan Tadeusz – film obycz. Polska/Fr. 1999 16.40 Wojna domowa (3, 4) 18.00 Bach Festival Swidnica 18.25 Wstęp wolny 18.45 Sabine Weiss, portret ulicy 20.00 ★★★★★ Parasite – thriller Korea Pd. 2019, reż. Bong Joon-ho, wyk. Song Kang-ho 22.20 Grona gniewu. Upiory Ameryki 23.30 ★★★★★ Piorun i Lekka Stopa – film sens. USA 1974	
TVP Sport	DVB-T
6.15 Piłka nożna: ME kobiet do lat 19 w Polsce: Hiszpania – Francja 8.30 Koszykówka: ME mężczyzn: Łotwa – Turcja 10.20 Retransmisja sportowa 12.30 Boks: Michał Cieślak – Jean Pascal 13.35 Retransmisja 15.45 Zawody siłaczy: Super Series w Mrzeżynie 16.50 (L) Koszykówka: ME mężczyzn: Belgia – Francja 19.05 Kamera TVP Sport 19.45 Studio sport 20.20 (L) Koszykówka: ME mężczyzn: Słowenia – Polska 23.00 Sportowy wieczór 1.50 Piłka nożna: ME kobiet w Szwajcarii: Podsum.	

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

TVN 7	DVB-T
6.40 Szkoła 8.40 Ukryta prawda 11.50 Kartoteka 12.55 Detektywi 13.55 Szkoła 15.55 Sąd rodzinny 16.55 Szpital 17.55 Opowieści małżeńskie 19.00 Ukryta prawda 20.00 ★★★★★ Słodki listopad – melodramat USA 2001, reż. Pat O'Connor, wyk. Keanu Reeve, Charlize Theron 22.45 ★★★★★ Hologram dla króla – komediodramat W. Bryt./Fr./Niemcy/ Meksyk/USA 2016, reż. Tom Tykwer, wyk. Tom Hanks 0.45 ★★★★★ Star Trek: W nieznanie – film sf USA/Chiny/ Emir. Arab./Kan. 2016	
TVP Kultura	DVB-T
9.00 Thierry Śmiałek (23, 24) 10.10 Bach Festival Swidnica 10.35 Koncert muzyki Mieczysława Karłowicza 11.50 Sabine Weiss, portret ulicy 13.00 Koyaanisqatsi 14.40 ★★★★★ Sirocco – film USA 1951 16.25 Informacje kulturalne 16.50 Gwiazdობიორ TVP. Rozrywka 17.45 Największe przeboje 18.40 Muzeum polskiej piosenki 19.50 Borsalino. Historia kultowego kapelusza 20.00 ★★ Pan Majestyk – film sens. USA 1974 21.55 Profesor T. (5) 22.55 ★★★★★ Parasite – thriller Korea Pd. 2019	
TVP Sport	DVB-T
8.25 Koszykówka: Słowenia – Polska 10.20 Retransmisja 12.30 Retro TVP Sport: ME w koszykówce Hiszpania 1997: Polska – Niemcy 14.40 Kamera TVP Sport 15.20 (L) Koszykówka: ME mężczyzn: Litwa – Czarnogóra 17.30 Sportowe historie 17.55 (L) Piłka nożna: Betclic Śląsk Wrocław – GKS Tychy 20.05 Studio 20.25 (L) Piłka nożna: Miedź Legnica – Wisła Kraków 23.05 Sportowy wieczór 23.50 Piłka nożna: półfinały: Anglia – Włochy; Niemcy – Hiszpania	

DVB-T stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

TV 4	DVB-T
6.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 7.55 Bogaty dom – biedny dom 8.55 Dlaczego ja? 10.55 Na ratunek 112 11.55 Policjantki i policjanci (76, 77) 13.55 Trudne sprawy 17.00 Policjantki i policjanci (1303) 18.00 Łowcy skarbów. Kto da więcej 19.00 Policjantki i policjanci (1304) 20.00 Uroczysko (153, 154) 21.00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny (934) 22.00 Sprawiedliwi. Trójmiasto (51) 23.05 ★★★★★ Psychol – thriller USA 2020 1.15 Love Island. Wyspa miłości 2.15 Hardkorowy lombard 2.45 Interwencja	
TV Trwam	DVB-T
11.35 Przyroda i ludzie 12.20 Wykłady z kongresu: Katolicy a tożsamość Europy 13.05 Mateczniki polskości 13.30 Msza święta 14.35 Życiu powiedzmy tak 15.00 Po stronie prawdy 16.10 Z wędką nad wodę w Polskę i świat 16.35 Sól Ziemi 17.30 Odpowiedzialni za Kościół 18.15 Rozmowy niedokończone 19.30 Każdy maluch to potrafi 19.45 Modlitwa z udziałem dzieci 20.00 Informacje 21.40 Różaniec 21.00 Apel Jasnogórski 2.10 Polski punkt widzenia 22.00 Był człowiek posłany 23.05 Matusia	
TV Puls	DVB-T
6.00 Policjanci z Miami (22) 8.00 Kobra – oddział specjalny (10, 11) 10.00 Zaklinaczka duchów (25) 10.55 Zbuntowany anioł (63, 64) 12.50 Zaklinaczka duchów (26) 13.50 Lombard. Życie pod zastaw (263, 264) 15.50 Ranczo (92, 93) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw (891, 892) 20.00 ★★★★★ Gliniarz z Beverly Hills II – komedia sens. USA 1987, reż. Tony Scott, wyk. Eddie Murphy 22.05 ★★★★★ Blef doskonały – komedia krym. Polska 2023 23.45 ★★★★★ Job, czyli ostatnia szara komórka – kom. Polska 2006	

SOBOTA 30 Sierpnia

TVP 1

DVB-T

7.00 Msza święta na Jasnej Górze **7.40** Rok w ogrodzie **8.05** Rok w ogrodzie extra **8.20** Pełnosprawni **8.50** Ranczo (70) **9.50** Komisarz Alex (52) **10.45** Ojciec Mateusz (353) **11.35** Życie lasu. Ptaki – film dokumentalny Polska 2018 **12.30** ★★★ Piękna Angelika – film przygodowy Francja/Włochy/Niemcy 1965 **14.25** Okrasa łamie przepisy

15.00

Pan Mama (11, 12)

– serial kom. Polska

16.05 Dziedzictwo (671)

Ferit i Volkan postanawiają zrobić porządki, żeby zaimponować Ayse. Kiedy mieszkanie – ich zdaniem – lśni czystością, Ferit zaprasza byłą żonę na „inspekcję”.

17.00 Teleexpress

17.35 Ojciec Mateusz (426)

– serial krym. Polska

18.25 Przed ekranem – magazyn

18.40 Jaka to melodia?

Piosenki z polskich filmów i seriali. Grają: Anna Jurkiszowicz, Maciej Zieliński i Paweł Sztompke.

19.30 19.30

20.20 Furia – dramat wojenny USA/

★★★★ Chiny 2014

Reż. David Ayer, wyk. Brad Pitt, Shia LaBeouf, Logan Lerman

22.45 Człowiek mafii – film sensa-

★★★★ cyjny USA 2015

Reż. Scott Mann, wyk. Robert De Niro, Jeffrey Dean Morgan, Morris Chestnut

0.30 Mechanik: Czas zemsty

★★★ – film sensacyjny Niemcy/USA 2005

TVP 2

DVB-T

5.25 Barwy szczęścia (3199, 3200) **6.35** M jak miłość (1869) **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.30** Górna półka smaku – magazyn **12.05** Zabójczy rejs (8) – serial krym. W. Bryt. 2023 **13.00** Lato z Radiem i Telewizją Polską 2025: Giżycko – koncert **14.00** Familiada – teleturniej Polska 2024 **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.15

Szansa na sukces. Opole 2025: Stanisław Soyka

16.15 Czarne chmury (8)

– serial przygodowy Polska

17.10 Miniaudycja: koncert z okazji 45. rocznicy powstania „Solidarności”

17.15 Postaw na milion – teleturniej

18.15 Czarne chmury (9)

– serial przygodowy Polska

19.15 Słowo na niedzielę: Ostatnie miejsce, czyli najbliższy Niego

19.25 Informacje kulturalne

20.00 Lato z Radiem i Telewizją Polską 2025: Grudziądz

Ostatni z cyklu letnich koncertów. Lato w Grudziądzu pożegnają z widzami m.in.: Ania Wyszconi, Urszula i Kasia Kowalska.

22.00 Miniaudycja: koncert z okazji 45. rocznicy powstania „Solidarności”

22.10 Planeta singli – komedia

★★★ romantyczna Polska 2016

Reż. Miłta Okorn, wyk. Maciej Stuhr, Agnieszka Włodocha, Piotr Głowacki

0.35 Śmierć nadejdzie jutro

★★★ – film sensacyjny W. Bryt./USA/Hiszp./Islandia 2002

Polsat

DVB-T

5.35 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.00** Minionki – film animowany USA 2015, dub. Grzegorz Kwiecień, Paweł Ciołkosz **12.55** ★★★ Jumanji: Przygoda w dżungli – film przygodowy USA 2017, reż. Jake Kasdan, wyk. Dwayne Johnson, Karen Gillan

15.30

Nasz nowy dom

Poznamy historię Martyny i jej 80-letniej babci, która ma problem ze swobodnym poruszaniem się po krzywych podłogach domu. Ekipa stworzy im wymarzone miejsce do życia.

16.40 Tylko mnie kochaj – kome-

★★★ dia romantyczna Polska 2006

Reż. Ryszard Zatorski, wyk. Maciej Zakościelny, Agnieszka Grochowska

18.50 Wydarzenia

19.15 Prezydenci i premierzy

20.00 Festiwal Magiczne Zakochanie Wakacji: Świętokrzyska Gala Kabaretowa

Wystąpią: Kabaret Skeczów Męczących, Kabaret Moralnego Niepokoju, Kabaret Nowaki, Kabaret Młodych Panów, Kabaret K2 oraz Kabaret Trzecia Strona Medalu. Wieczór poprowadzą: Agnieszka Kaczorowska i Kabaret Skeczów Męczących.

23.05 Świat w płomieniach

★★★ – thriller USA 2013

Reż. Roland Emmerich, wyk. Channing Tatum, Jamie Foxx, Maggie Gyllenhaal

1.55 S.W.A.T. Jednostka specjal-

★★★ na – film sensac. USA 2003

TVN

DVB-T

5.10 Uwaga! **5.25** Ukryta prawda **6.20** Kuchenne rewolucje: Bar „Czerwony kapturek”, Poznań **7.15** Magda gotuje Internet – talk show Polska **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Na Wspólnej (4069-4072) – serial obyczaj. Polska **13.20** Kuchenne rewolucje: Rybnik – Don Martinez – reality show **14.25** Anatomia piękna – serial dok. Polska 2024

15.35

Gremliny II

★★★ – film sf USA 1990

Reż. Joe Dante, wyk. Zach Galligan, Phoebe Cates, John Glover, Robert Prosky

17.55 Ugotowani – reality show

19.00 Fakty

19.35 Raport Speedway Grand Prix – magazyn

19.45 8 rzeczy, których nie wiecie

★★ o facetach – komedia romantyczna Polska 2022

Reż. Sylwester Jakimow, wyk. Karolina Bruchnicka, Leszek Lichota, Maciej Zakościelny

Przyjazd teściowej z USA oraz zemsta odrzuconej kobiety mogą doprowadzić do prawdziwego końca świata...

21.50 Magic Mike: Ostatni taniec

★★ – komedia USA 2023

Reż. Steven Soderbergh, wyk. Channing Tatum, Salma Hayek, Jamaica George

0.10 Świadek koronny – film

★★★ sensacyjny Polska 2007

Reż. Jarosław Sypniewski, Jacek Filipiak

2.25 Szpital (931)

3.30 Uwaga! – magazyn

3.50 Kto was tak urządził?

TVN 7

DVB-T

6.10 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **7.05** New Looney Tunes **7.50** ★★★ Step Up: Wszyscy na parkiet – film muz. USA/Kan. 2014 **10.15** Ukryta prawda **11.20** Mówię Wam **12.25** Ukryta prawda **14.25** Niezwykłe Stany Prokopa **15.00** Detektywi **16.00** ★★★ Richie milioner – komedia USA 1994 **18.00** Anatomia piękna **19.00** Ukryta prawda **20.00** ★★★ Charlie i fabryka czekolady – film przyg. USA/W. Bryt. 2005, reż. Tim Burton, wyk. Johnny Depp **22.40** ★★★ Wojna światów – film sf USA 2005 **0.55** ★★★ Cisza – film obycz. Polska 2010

TVP Kultura

DVB-T

9.40 ★★ Pan Majestyk – film sens. USA 1974 **11.35** Anna Karina, ikona Nowej Fali **12.45** Tacy byliśmy **13.25** ★★★★★ Vabank II, czyli riposta – kom. Polska 1984 **15.15** Literacki Sopot 2025 **15.50** ★★★★★ Podróż do Włoch – dr. Wł./Fr. 1954 **17.35** ★★ Sirocco – film USA 1951 **19.25** 20 x 20 Lat TVP Kultura **20.00** ★★★★★ Poznajmy się jeszcze raz – komediodr. Fr/Belg. 2019 **22.05** Muzyka na dobry wieczór **23.10** Tacy byliśmy **23.50** ★★★★★ Bez skazy – film USA 1999

TVP Sport

DVB-T

9.30 Polska Liga Żeglarska: Liga Młodzieżowa **10.05** Lekkoatletyka: ME do lat 23 w Bergen **11.55** Kamera TVP Sport **12.25** (L) Piłka nożna: Podbeskidzie Bielsko-Biała – Hutnik Kraków **14.40** (L) Piłka nożna: Polonia Bytom – Wiecysta Kraków **16.50** (L) Koszykówka: ME mężczyzn: Francja – Słowenia **19.05** Kamera TVP Sport **19.45** Studio **20.25** (L) Koszykówka: ME mężczyzn na Cyprze, w Finlandii, na Łotwie i w Polsce: Polska – Izrael **23.00** Sportowy wieczór

TV 4

DVB-T

5.30 Telezakupy TV Okazje **6.00** Łowcy skarbów. Kto da więcej **7.00** Galileo **11.05** #JesteśmyDlaDzieci **11.30** Miodowe lata (27, 60) **13.15** ★★★ To dopiero początek – komedia USA 2017, reż. Ron Shelton, wyk. Morgan Freeman, Tommy Lee Jones, Rene Russo **15.00** Policjantki i policjanci (1301-1305) **20.00** Sprawiedliwi – wydział kryminalny (931-935) – serial krym. **1.00** Gwiazdy kabaretu **2.00** STOP Drogówka **3.00** Interwencja **3.25** Lubię Disco! **4.25** Top 10 lista przebojów

TV Trwam

DVB-T

11.00 Kropelka radości **12.20** Warto zauważyć... **12.50** Natura obiektywnie **13.30** Msza święta **14.45** Jak wygrać małżeństwo? **15.00** Dzielnia niewiasta **15.15** Mateczniki polskości **15.30** Wierzę w Boga **16.10** Historia PL **17.00** Republika Pawłowska **17.30** Przełamując bariery **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Manna z nieba **19.45** Modlitwa z udziałem dzieci **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **21.40** Polski punkt widzenia **22.00** Warto być ojcem **22.15** Głos serca (98)

TV Puls

DVB-T

5.15 Dyżur **5.55** Kobra – oddział specjalny (8-10) – serial sens. Niemcy **9.00** Taki jest świat **10.00** Lombard. Życie pod zastaw (257, 259, 261, 263, 265, 889-893) **20.00** ★★★★★ Rambo: pierwsza krew – film sens. USA 1982, reż. Ted Kotcheff, wyk. Sylvester Stallone **21.55** ★★★★★ Non-Stop – film sens. W. Bryt./Fr./USA/Kan. 2014, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Liam Neeson **23.55** ★★ Człowiek zasad – film sens. USA/Ukr./Rum. 2015 **2.05** Menu na miarę **3.05** Taki jest świat

★★★★ koniecznie ★★★ zdecydowanie tak ★★ możesz ★ nie musisz ★ zdecydowanie nie (L) na żywo

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

NIEDZIELA 31 Sierpnia

TVP 1

DVB-T

7.00 Msza święta w Krakowie Łągownikach **8.00** Tydzień **8.50** Kariera Nikodema Dyminy (1) **9.55** Przysłań (12, 13) **11.55** Między ziemią a niebem **12.00** Anioł Pański **12.15** Między ziemią a niebem **12.45** Poszukiwacze Nadziei **13.05** Świat tętniący życiem **14.10** ★★★★★ Zakazane piosenki – dramat wojenny Polska 1946

16.05

Dziedzictwo (672)

Ferit i Volkan przeprowadzają gruntowne porządki, lecz nie udaje im się pozbyć pcheł. Ayse oferuje im tymczasowy nocleg u siebie. Nedim, urażony postawą Yamana, obmyśla plan zemsty.

17.00 Teleexpress

17.35 Koncert z okazji 45. rocznicy powstania NSZZ Solidarność

Na scenie wystąpią m.in.: zespoły Kombi, Perfekt, Mr. Zoob, Ira oraz Stanisław Sojka, Doda, Justyna Steczkowska, Edyta Górniak, Mery Spolsky, Piotr Cugowski, Tomasz Organek.

19.30 19.30

20.20 Jutro idziemy do kina

★★★★ – dramat wojenny Polska 2007

Reż. Michał Kwieciński, wyk. Mateusz Damięcki, Antoni Pawlicki, Jakub Wesołowski

22.15 Furia – dramat wojenny USA/

★★★★ Chiny 2014

Reż. David Ayer, wyk. Brad Pitt, Shia LaBeouf, Logan Lerman

0.35 Piękna Angelika

★★★ – film Fr./Wł./Niem. 1965

TVP 2

DVB-T

5.25 Barwy szczęścia (3201, 3202) – serial obyczajowy Polska **6.30** M jak miłość (1870) – serial obyczajowy Polska 2025 **7.30** Pytanie na śniadanie – magazyn **11.15** Rosół polski – magazyn **11.50** Lato z Radiem i Telewizją Polską 2025: Grudziądz – koncert Polska 2025 **14.00** Familiada – teleturniej **14.35** Koło fortuny – teleturniej

15.10

Szansa na sukces. Opole 2025: Sztynwny Pal Azji

16.10 Cudowne lata – program rozrywkowy

17.10 Tak to leciało! – teleturniej

18.15 Czarne chmury (10)

Pułkownik Dowgird zostaje wtrącony do lochu w przygranicznym klasztorze. Rotmistrz Zaremba, pragnąc go odbić, zostaje pojmany. Wachmistrz Kacper z towarzyszami rusza na odsiecz.

19.20 Rodzinka.pl (178) – serial kom. Polska

20.00 Listopadowy człowiek

★★★ – thriller USA/W. Bryt. 2014

Reż. Roger Donaldson, wyk. Pierce Brosnan, Olga Kurylenko, Luke Bracey

22.00 Kwiatki polskie w niedzielę

23.15 Minari – dramat USA 2020

★★★★ Reż. Lee Isaac Chung, wyk. Alan S. Kim, Ye-ri Han, Noel Cho

Historia rodziny imigrantów z Korei, którzy w 1983 roku przybywają do Stanów Zjednoczonych w poszukiwaniu lepszego życia.

1.20 Lokatorka (1) – serial krym. Polska 2023

Polsat

DVB-T

5.25 Telezakupy TV Okazje – program reklamowy **6.00** Nowy dzień z Polsat News **8.00** Halo tu Polsat – magazyn **11.00** Merida Waleczna – film animowany USA 2012 **13.00** ★★★ Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara – film przygodowy USA/Australia/W. Bryt./Kanada 2017, reż. Joachim Rønning, Espen Sandberg, wyk. Johnny Depp, Javier Bardem

15.55

Kabaret K2. Jedziemy po bandzie

17.25 Awantura o kasę – teleturniej

18.50 Wydarzenia

19.35 Jesień w Polsce 2025

Prezentacja najnowszej ramówki Telewizji Polsat.

20.00 Festiwal Magiczne Zakochanie Wakacji: Przeboj Lata

Radia Zet i Polsatu

Na scenie elita polskiej estrady, m.in.: Edyta Górniak, Doda, Smolasty, Cleo, zespół Bajm z charyzmatyczną Beatą Kozidrak. Będą też międzynarodowe gwiazdy – wokalistka Michael Patrick Kelly i Tommy Cash. Wieczór zakończy konkurs na Przeboj Lata Radia Zet i Polsatu, w którym udział wezmą m.in.: Roxie, Jonatan i Smolasty. Gospodarzami będą Adam Zdrójkowski, Agnieszka Kołodziejska oraz Maciej Rock i Kamil Baleja.

23.30 Wpadka – komedia roman-

★★★★ tyczna USA 2007

Reż. Judd Apatow, wyk. Seth Rogen, Katherine Heigl

2.20 Sąsiedzi

★★★★ – komedia USA 2014

Reż. Nicholas Stoller

TVN

DVB-T

5.10 Uwaga! **5.25** Ukryta prawda **6.20** Kuchenne rewolucje: Restauracja „Marysieńka”, Babice koło Oświęcimia **7.15** Magda gotuje Internet – talk show **7.45** Dzień Dobry TVN **11.30** Co za tydzień – magazyn **12.15** Kuchenne rewolucje: Borysławice – reality show **13.20** Miś Yogi – film animowany USA/Nowa Zelandia 2010

15.00

Bociany – film animowany USA/Kanada 2016

16.50 Maski – komedia USA 1994

★★★ Reż. Chuck Russell, wyk. Jim Carrey, Cameron Diaz, Peter Greene

19.00 Fakty

19.35 Kronika Speedway Grand Prix – magazyn

19.45 Poskromienie złośnicy

★★ – komedia romantyczna Polska 2022

Reż. Anna Wiczeur-Bluszcz, wyk. Magdalena Lamparska, Mikołaj Roznerski, Piotr Cyrwus

Kaska o złamanym sercu wraca na Podhalę, aby zacząć życie od nowa. Jej chytry brat usiłuje przekonać ją do sprzedaży ziemi, zatrudniając przystojnego nieznajomego.

22.10 Na twoim miejscu – kome-

★★★★ dia Polska 2023

Reż. Antonio Galdamez, wyk. Paulina Gałuszka, Miron Jagiński, Oliwier Grzegorzewski

0.15 Weekend w Tajpej

★★★ – film sensacyjny Francja/Tajwan 2024

TVN 7

DVB-T

6.05 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie **7.05** New Looney Tunes **7.35** ★★★ Prosto w serce – komedia rom. USA 2007 **9.50** Ukryta prawda **13.50** Detektywi **15.50** ★★★ Córka prezydenta – komedia rom. USA/W. Bryt./Czechy/Wł. 2004 **18.15** ★★ Akademia policyjna VII: Misja w Moskwie – komedia USA 1994 **20.00** ★★★ Mortal Kombat – film sf USA/Australia 2021, reż. Simon McQuoid, wyk. Lewis Tan **22.35** ★★★★★ American Pie: Wesele – komedia USA/Niemcy 2003 **0.35** ★★★ Cry Macho – western USA 2021

TVP Kultura

DVB-T

9.05 Anna Karina, ikona Nowej Fali **10.15** Filmy anim. **10.50** Thierry Smialek (25, 26) **12.10** Tamte lata, tamte dni **12.50** Koncert muzyki z filmów Andrzeja Wajdy – „Scoring4Wajda” **14.00** Dobry tytuł **14.40** ★★★★★ Słodka Irma – kom. rom. USA 1963 **17.15** Studio Kultura – niedziela z... **18.00** ★★★★★ Personal – dr. Polska 1975 **19.15** Przejście podziemne **20.00** ★★★★★ Moonraker – film sens. W. Bryt./Fr/USA 1979, reż. Lewis Gilbert, wyk. Roger Moore **22.15** Charles Bronson – wcielenie męskości **23.20** Do raju

TVP Sport

DVB-T

9.25 Polska Liga Żeglarska **9.50** Koszykówka: ME mężczyzn: Polska – Izrael **11.40** (L) Piłka nożna: Stomilanki Olsztyn – Pogoń Szczecin **13.50** (L) Koszykówka: ME mężczyzn: Słowenia – Belgia **16.00** Sportowe historie **16.25** (L) Wyciągi konne: Służewiec: Nagroda St. Leger **17.00** Studio **17.25** (L) Piłka nożna: Lech Poznań – Widzew Łódź **20.00** Studio **20.25** (L) Koszykówka: ME mężczyzn na Cyprze, w Finlandii, na Łotwie i w Polsce: Polska – Islandia **23.00** Sportowy wieczór

TV Trwam

DVB-T

10.40 Sanktuarium Cudu Eucharystycznego w Sokółce **11.00** Głos serca (98) **12.00** Anioł Pański z Ojcem Świętym **12.15** Papież Polak do rodaków **13.00** Żjazd Skautów w Żelezcu **13.40** Brat Anatol apostoł Maryi **15.00** Wieś – to też Polska **16.10** Koncert zyczeń **17.00** Natura et Homo **17.30** Sól Ziemi **18.15** Rozmowy niedokończone **19.30** Moja katolicka rodzina **20.00** Informacje **20.20** Różaniec **21.00** Apel Jasnogórski **22.00** Mocni Jego mocą **22.45** Jak wygrać małżeństwo? **23.00** Jak my to widzimy... **23.30** Tam, gdzie Bóg płacze

TV Puls

DVB-T

5.05 Menu na miarę **5.30** Dyżur **6.00** Kobra – oddział specjalny (11, 12) **8.05** Taki jest świat **8.55** Ranczo (94-98) **14.15** ★★★★★ Johnny English: Nokaut – komedia sens. W. Bryt./Fr./USA/Chiny 2018 **15.50** ★★ Goście, goście 3: Rewolucja – kom. Fr./Belg./Czechy 2016 **18.00** ★★★★★ Był sobie pies – film przyg. USA/Indie 2017 **20.00** ★★★★★ John Wick 4 – film sens. USA/Niemcy 2023 **23.15** ★★★★★ Niemożliwe – film katastrof. USA/Hiszp./Tajland. 2012 **1.20** ★★ Brygada ponad prawem powraca – film sens. Fr. 2023

(DVB-T) stacje dostępne w naziemnej telewizji cyfrowej

JAK ZSRR WYKORZYSTYWAŁ PSY DO PODBOJU KOSMOSU

19 sierpnia 1960 r. dwie suczki – Biełka i Strielka – zostały wystrzelone na orbitę okołozemską w radzieckim satelicie Sputnik 5. W odróżnieniu od psa Łajka przeżyły lot i wróciły z kosmosu na ziemię

Mariusz Grabowski

Biełka i Strielka (Biała i Strzała - red.) przeszły do historii astronautyki jako pierwsze zwierzęta, które odbyły lot orbitalny i - co najciekawsze - wróciły na Ziemię żywe. Oprócz nich na pokładzie Sputnika 5 było jeszcze sześć czarnych i sześć białych myszy, muszki owocowe, bakterie, trzykrotka oraz nasiona wielu roślin. „Po raz pierwszy w historii żywe istoty dokonały lotu kosmicznego długości ponad 700 tys. km i wróciły bezpiecznie na Ziemię” - entuzjazmowały się radzieckie media.

„Biegali wesoło”

Czworonogi odegrały wielką rolę w podbijaniu kosmosu przez Rosjan, a Biełka i Strielka wcale nie były pierwsze. Latem 1951 r. naukowcy uznali, że Związek Radziecki jest już dobrze przygotowany do pierwszej wyprawy kosmicznej. 22 lipca owego roku z poligonu Kapustin Jar w obwodzie astrańskim wystrzelono statek z dwoma kundelkami: Cyganem i Dezikiem na pokładzie.

Prof. Adila Kotowska, pracownik Instytutu Medycyny Kosmicznej i Lotniczej, wspominała, że zwierzęta postanowiono wysłać parami, ponieważ zachowywały się wtedy spokojnie. Był to tzw. lot suborbitalny, co oznacza, że rakietę wzniosła się jedynie na wysokość 87,7 tys. m. Wyprawa trwała 15 minut, a stan nieważkości - zaledwie trzy. Spadochron z częścią rakiety, w której znajdowały się psy, wylądował po 20 minutach.

„Cygan i Dezik przeżyły lot i czuły się świetnie. Wesoło biegali wokół kapsuły, z której je wydobyto” - można było przeczytać w protokole.

Tragiczna Łajka

Po Cyganie i Deziku 3 listopada 1957 r. na orbitę okołozemską, w radzieckim sztucznym satelicie Sputnik 2, poleciała suczka-kosmonautka Łajka. To ona była pierwszym psem umieszczonym na orbicie. W przeciwieństwie do poprzedników nie przeżyła - w założeniach eksperymentu nie przewidywano bowiem sprowadzenia jej z powrotem na Ziemię.

Cała operacja miała makabryczny wydźwięk, a 10-dniowy plan lotu Sowietów ogłosili publicznie dopiero jakiś czas po wystrzeleniu satelity, a więc już po śmierci zwierzęcia.

W kwietniu 2008 r. Łajka została uhonorowana pomnikiem nieopodal Państwowego Instytutu Badawczego Medycyny Wojskowej Rosyjskiego Ministerstwa Obrony w Moskwie.

Wyścig technologii

Po trzech latach przyszedł czas na kolejne psiaki. Było to spowodowane naciskiem czynników politycznych. W 1960 r. Nikita Chruszczow, ówczesny I sekretarz KPZR, osobiście za-

czął domagać się od Siergieja Korolowa, ojca radzieckiej kosmonautyki, by w kosmos jak najszybciej poleciał człowiek.

Naukowiec zadeklarował, że stanie się tak po przynajmniej dwóch udanych wyprawach zwierząt na orbitę okołozemską. 28 lipca 1960 r. wystrzelono sputnik z kolejnymi dwiema suczkami: Lisiczką i Czajką na pokładzie, ale w 19 sekundzie lotu obie zginęły w wyniku eksplozji statku.

Stany Zjednoczone i Związek Radziecki zaraz po wojnie zaczęły rozwijać technologię kosmiczną w celu wykorzystania ich dla celów militarnych, np. wywiadowczych, a także dla celów propagandowych związanych z epoką zimnej wojny. Eksploracja kosmosu i technologia satelitarna mogła pomóc w tych dziedzinach. Odpowiednio wyposażone satelity mogły prowadzić nasłuch nad dowolnym terytorium i być symbolem propagandowym potencjału naukowego i militarnego państwa.

24 godziny lotu

W drugiej parze po Lisiczce i Czajce miały polecieć Biełka i Strielka. Przed wysłaniem w przestworza zostały dokładnie opisane. Wiemy, że Biełka ważyła 4,5 kg, a Strielka 5,5 kg. Były całkowicie zdrowe, dobrze odkarmione i - jak głosił oficjalny komunikat „nadzwyczaj radosne”. Lekarz Oleg Gazenka odnotował, że ich „noski były zimne, a języczki - różowe”.

Znamy także wszystkie dane techniczne lotu: rakietę nośną została odpalona z kosmodromu Bajkonur. Lot trwał 24 godziny, Sputnik zrobił 17 okrążeń wokół naszej planety i pokonał 700 tys. km. Kapsuła z ładunkiem biologicznym została odzyskana kilkanaście kilometrów od planowanego miejsca lądowania. Na sygnał z Ziemi z tzw. kapsuły powrotnej statku katapultowane zostały na spadochronach: pojemnik z psami oraz pusty fotel, na którym

Biełka ważyła 4,5 kg, a Strielka 5,5 kg. Były całkowicie zdrowe i dobrze odkarmione - jak głosił oficjalny komunikat

w przyszłości miał siedzieć człowiek.

Wszystkie inne umieszczone w niej organizmy przeżyły podróż. Misja wykazała, a potwierdził to protokół, że „w czasie lotu orbitalnego nie nastąpiły istotne odchylenia funkcji fizjologicznych zwierząt”. Jedynie Biełka „dostała w stanie nieważkości zawrotów głowy i zwymiotowała”.

Sława światowa

Udany eksperyment z suczkami oznaczał dla Rosjan, że lot człowieka w kosmos jest już bliski, a wiadomość o udanej wyprawie stała się światową sensacją. 20 sierpnia 1960 r. na konferencji prasowej w Moskwie dziennikarze mediów krajowych i zagranicznych poznali psie kosmonautki. Z dnia na dzień kundelki zostały prawdziwymi gwiazdami: pokazywano je w szkołach i przedszkolach, kręcono o nich kroniki filmowe, ich zdjęcia po-

jawiły się na pierwszych stronach wszystkich światowych gazet.

Dodajmy, że pierwszy lot człowieka w kosmos odbył się 12 kwietnia 1961 r. Radziecki kosmonauta, Jurij Gagarin okrążył Ziemię w statku kosmicznym Wostok 1. Jego lot trwał godzinę i 48 minut.

Podarek Chruszczowa

Sławne już Biełka i Strielka zamieszkały w Instytucie Medycyny Kosmicznej i Lotniczej, zaś po zakończeniu ich żywotów zwłoki psów zachowano - wypchana Biełka jest ekspozowana w Moskwie, a Strielka stała się atrakcją objazdowej wystawy kosmonautycznej.

Strielka zdążyła jeszcze urodzić sześć szczeniąt. Ponoć tow. Chruszczow przesłał jedno z nich, Puszynekę, prezydentowi Johnowi F. Kennedy'emu jako prezent dla jego córki Caroline. Kennedy żartobliwie nazywał jej potomstwo „pupnikami” -

od połączenie słów „puppy” („szczeniak”) i „sputnik”.

Suczki zasłużenie weszły też do popkultury. W 2010 r. powstała m.in. dość udana animacja „Biała i Strzała podbijają kosmos”, w reż. Swiatosława Uszakowa i Inny Jewłannikowej. Inspirowana jest w miarę wierną historią pamiętnego lotu, z dodatkiem fantastycznej fabuły.

Fotogeniczność

Dlaczego radzieccy naukowcy pracujący w ramach tajnego Instytutu Medycyny Kosmicznej i Lotniczej zdecydowali się na pracę z psami? Powodów było kilka.

Po pierwsze, dzięki pracom Iwana Pawłowa Rosjanie zapoznali się z fizjologią tych zwierząt. Po drugie, czworonogi uznawały przywództwo człowieka i łatwo poddawały się trenurze. Do projektu zaangażowano zatem bezpańskie kundelki. Były one przyzwyczajone

do ciężkich warunków życia, łatwo dostosowywały się do otoczenia i potrafiły walczyć o przetrwanie.

Do tego dochodziły wymogi techniczne. Jako że statek kosmiczny był nieduży i posiadał niezbyt potężny silnik, zwierzęta musiały ważyć mniej niż sześć kg i mierzyć nie więcej niż 35 cm w kłębie. Aby podczas lotu pieski były widoczne na monitorze, powinny mieć białą sierść. Wymogiem nieoficjalnym była fotogeniczna mordka, która - w razie sukcesu przedsięwzięcia - ładnie prezentowałaby się na zdjęciach.

Wietierok i Ugolok

Lot Gagarina wcale nie zatrzymał wysyłania psów w kosmos. 22 lutego 1966 r. o godz. 1:30 w biosatelicie Kosmos 110 z kompleksu startowego nr 31 kosmodromu Bajkonur poleciały w gwiazdy kolejne dwa kundelki: Wietierok i Ugolok, czyli Wietrzyk i Węgielek.

Czas lotu wynosił 23 dni, co stanowiło rekord w kategorii długości lotu dla psów. Satelita wylądował 17 marca, a już o godz. 7 wieczorem tego dnia psy znalazły się w rękach lekarzy w Instytucie Problemów Medyczno-Biologicznych Ministerstwa Zdrowia ZSRR.

Gdy zdjęto z psów kaprowe kostiumy, okazało się, że straciły sierść, na skórze stwierdzono odleżyny. Psy nie potrafiły utrzymać się na nogach, były bardzo słabe, miały przyspieszony rytm bicia serca i silne pragnienie. Po wyleczeniu psy doczekały się potomstwa, jednak do końca życia przebywały w wivarium.

Inne stworzenia

Gdy w kosmos zaczęli podróżować ludzie, o psach na pewien czas zapomniano. Ale w 1969 r., w trakcie jednej z konferencji prasowych Neil Armstrong, ten który pierwszy postawił nogę na Księżycu, zażartował: „Nie jestem pewien, czy byłem pierwszym człowiekiem w kosmosie, czy ostatnim psem”.

Według niepotwierdzonych informacji podanych w tomie „Animals In Space” autorstwa Colina Burgessa i Chrisa Dubbsa, Związek Radziecki w latach 1951-1966 wystrzelił w kosmos psy 71 razy, z czego 17 z nich poniosło śmierć. O większości z nich nie tyle zapomniano, ile nigdy nie wspomniano.

Podobnie jak o innych zwierzętach. Przed wystrzeleniem pierwszego człowieka w kosmos Amerykanie sprowadzili z Afryki szympansy i wysłali w kosmos przynajmniej dwa: Enosa i Hama. Z kolei Związek Radziecki wysłał w 1968 r. w przestworza, w ramach programu Zond, przynajmniej trzy żółwie. Tym samym zostały one pierwszymi zwierzętami, które wykonały lot dookoła Księżyca.

PYTANIA I ODPOWIEDZI SPECJALIŚCI ODPOWIADAJĄ NA NURTUJĄCE WAS PYTANIA

POWODY, ŻEBY JEŚĆ ŚLIWKI

Czy śliwki są zdrowe? Ile mają kalorii?

Śliwki to owoce, które przy niewielkiej kaloryczności, dostarczają do organizmu duże ilości błonnika oraz składników odżywczych. W jednej, średniej wielkości śliwce znajdziemy 30 kcal, 8 gramów węglowodanów, 1 gram błonnika, 7 gramów cukrów. Ponadto pokryje ona zapotrzebowanie na poszczególne składniki odżywcze w następującym stopniu: witamina A - 5 proc., witamina C - 10 proc., witamina K - 5 proc., potas - 3 proc., miedź - 2 proc., mangan - 2 proc. Śliwki są także bogate w pektyny i kwasy m.in. jabłkowy, winowy i cytrynowy oraz liczne sole, np. sodowe czy potasowe. Znajdziemy w nich także witaminy z grupy B, karotenoidy i fenole oraz flawonoidy.

Śliwki suszone mają zawartość witamin i składników mineralnych podobną do owoców świeżych, jednak dostarczają zdecydowanie więcej kalorii - średnio ok. 267 kcal oraz węglowodanów - ok. 68,9 g.

Kto powinien jeść śliwki, a kto ich unikać?

Jedzenie śliwek może przynieść wiele korzyści zdrowotnych. Są one nie tylko bogatym źródłem substancji aktywnych, ale mogą być pomocne w profilaktyce cukrzycy i chorób układu krążenia. Powinny sięgać po nie osoby cierpiące z powodu zaparć, a także te, w których codziennej diecie brakuje błonnika. Mimo swoich niepodważalnych zalet śliwki są produktem, który nie może być spożywany przez wszystkich. Spożycie suszonych śliwek powinno być kontrolowane w szczególności przez osoby mające problemy z nadwagą

oraz z poziomem glukozy we krwi. Na świeże i suszone owoce powinni uważać także osoby cierpiące na alergię na śliwki, zespół jelita drażliwego oraz leczone się z powodu stanów zapalnych i wrzodów żołądka. Nadmierne spożywanie suszonych śliwek może prowadzić do biegunk, dlatego należy spożywać je z umiarem.

Na co pomaga jedzenie śliwek?

Jedną z głównych zalet śliwek jest to, że dostarczają do organizmu duże ilości błonnika. Zarówno surowe, jak i suszone śliwki zawierają wiele składników odżywczych, które wspierają nasze zdrowie, w szczególności pracę jelit. Śliwki poma-

gają zmniejszyć stan zapalny organizmu. Są źródłem silnych przeciwutleniaczy, w tym witaminy C, czyli kwasu askorbinowego. Jedną z jego ról jest wspieranie organizmu w walce z antyoksydantami, a tym samym zmniejszanie stanu zapalnego i spowalnianie procesu starzenia komórek. Zawierają także duże ilości przeciwutleniaczy polifenolowych, które wpływają pozytywnie na kondycję kości i mogą zmniejszyć ryzyko wystąpienia cukrzycy i chorób serca. Śliwki, w szczególności suszone znane są z właściwości łagodzenia zaparć. Wynikają one m.in. z dużej zawartości błonnika (głównie nierozpuszczalnego) oraz z obecnego w suszonych śliw-

kach - sorbitolu, który ma właściwości przeczyszczające. Śliwki pomagają kontrolować poziom cukru we krwi. Jedzenie śliwek zmniejsza poziom adiponektyny - hormonu, który odgrywa rolę w regulacji poziomu cukru we krwi, a także jest związane z niższym ryzykiem wystąpienia cukrzycy typu 2. Ponadto duża zawartość błonnika zawarta w tych owocach wpływa na tempo wchłaniania węglowodanów przez organizm, co powoduje stopniowy wzrost, a nie skok poziomu glukozy. Śliwki mają niski indeks glikemiczny - świeże 24, a suszone 29, jednak ze względu na ładunek glikemiczny osoby cierpiące na zaburzenia glikemii powinny spożywać do 100 g owoców świeżych lub trzy sztuki suszonych. Ze względu na to, że śliwki dostarczają także związków mineralnych, przede wszystkim potasu, wpływających na układ

krążenia, które są pomocne w obniżaniu poziomu ciśnienia krwi. Śliwki jako owoce bogate w błonnik i pektyny zaliczają się do produktów, które pomagają obniżyć poziom złego cholesterolu we krwi. Badania pokazują, że jedzenie suszonych śliwek i picie soku z nich, ma realny wpływ na obniżenie poziomu cholesterolu LDL oraz cholesterolu całkowitego.

Ile można jeść śliwek?

Jedzenie kilku śliwek dziennie pomoże zachować właściwą strukturę i gęstość kości oraz zmniejszy ryzyko rozwoju osteoporozy zwłaszcza u kobiet po menopauzie. Korzyści związane ze spożyciem śliwek są najbardziej widoczne u osób spożywających 4-6 owoców dziennie, nie wykazano natomiast dodatkowych korzyści z jedzenia większej liczby suszonych owoców.

Najzdrowsze przetwory z lasu i łąki

Anna Rokicka-Żuk
redakcja@stronazdrowia.pl

Dzikie owoce dojrzewają już na drzewach i krzewach. Rokitnik, dereń, dzika róża czy głóg są idealne na przetwory. A ponieważ obfitują w cenne związki, są dużo zdrowsze niż gatunki handlowe.

Jadalne dzikie owoce można spotkać w lasach, na łąkach, nieużytkach, zdziczałych sadach i ogrodach. Do zbierania nadają się tylko te rosnące z dala od dróg i zakładów przemysłowych.

Do najpopularniejszych owoców dostępnych późnym latem i jesienią, przeważnie od sierpnia-września do października, należą dereń właściwy, śliwa tamina, rokitnik zwyczajny (Hippophae rhamnoides) - sezon trwa od września do połowy października, pigwowiec japoński, róża (m.in. psia, pomarszczona, francuska i stulistna), głóg jednoszyjkowy i dwuszyjkowy, jarzab pospolity czyli jarzębina, berberys zwyczajny, kalina koralowa, bez czarny.

Przetwory z nietypowych jesiennych owoców mają nie tylko oryginalny smak, ale też cenne właściwości prozdrowotne i lecznicze.

Rokitnik

Rokitnik wytwarza mięszkowate owoce bogate w tłuszcz, z którego tłoczony jest leczniczy olej rokitnikowy. Produkt ten łagodzi stany zapalne jamy ustnej i skóry. Mniej zasobny w karoten jest stosowany również olej z pestek rokitnika, który dostarcza za to kwasy omega-3.

Owoce rokitnika zbiera się wczesną jesienią zanim zyskają żółtawe nuty (można spróbować ich na surowo). Powinny być soczyste oraz mieć świeży i kwaśny smak. Są bardzo delikatne, dlatego najlepiej zrywać je po przemrożeniu całych gałązek. Doskonale nadają się do przygotowania soku, musu, marmolady czy nalewki.

Najważniejszą zaletą owoców rokitnika jest wysoka zawartość witaminy C (200-600, a nawet do 2500 mg w 100 g, przez co dzienną dawkę zapewnią nawet 2 łyżki tłoczonego soku), a także witamin A, E i K. Przetwory z rokitnika są więc bogatym źródłem przeciwzapalnych antyoksydantów.

Olej z owoców rokitnika stosuje się w chorobach błon śluzowych, zgadze i niestrawności, a zewnętrznie na zmiany skórne. Spożywanie rokitnika jest niewskazane przy zapaleniu trzustki, wątroby i pęcherzyka żółciowego, kamicy żółciowej i przewlekłych biegunkach.

Dereń

Dereń obfituje w przeciwzapalne i przeciwnowotworowe antyoksydanty polifenolowe z grupy flawonoidów i kwasów fenolowych, a zwłaszcza antocyjany i irydoidy. Są też bogate w witaminę C (30-300 mg w 100 g świeżego surowca, a w gatunkach polskich raczej 35-75 mg/100 g) oraz związki mineralne m.in. potasu, wapnia, miedzi, cynku oraz manganu.

Związki aktywne z owoców derenia mają działanie przeciwmiażdżycowe, ochronne w stosunku do układu nerwo-

wego i krążeniowego, a także przeciw pasożytnicze. Pomagają ograniczyć stan zapalny związany z cukrzycą i rozwojem niektórych nowotworów, wspierają pracę wątroby, poprawiają tolerancję glukozy, obniżają poziom cholesterolu i fibrynogenu we krwi i nasilają produkcję tlenu azotu. Dzięki temu ułatwiają unormowanie glikemii i lipogramu, a także ciśnienie tętnicze oraz wewnątrz gałki oka.

Pigwowiec

To krzew blisko spokrewniony z pigwą. Obfitują w pektyny, dzięki czemu wspomagają trawienie oraz profilaktykę miażdżycy i nadciśnienia. Stosuje się je tradycyjnie w biegunkach i niedokrwiłości, jako środek moczopędny, a także wspomagający odtruwanie organizmu z metali ciężkich.

Tarnina

Owoce tarniny mają kwaśny i cierpki smak związany ze sporą zawartością kwasów (m.in. askorbinowego, czyli wit. C) i garbników (tanin), które działają ściągająco i lekko zapierająco.

Tarninę stosuje się w postaci odwarów m.in. przy biegunkach,

zaburzeniach trawienia i nadmiernej fermentacji, stanach zapalnych jelit i układu moczowo-płciowego. Tradycyjnie używano jej w leczeniu bakteryjnej czerwotki i reumatyzmu, a także jako środek przeciwzapalny i moczopędny.

Dzika róża

Owoce bogate w witaminę C (300-3000 mg w 100 g), a także inne cenne związki, m.in. karotenoidy, flawonoidy i związki mineralne. Przetwory spożywa się w trakcie infekcji, a herbatka z całych nilyowoców działa łagodnie moczopędnie i pobudza przemianę materii.

Berberys

Owoce berberysu obfitują w pektyny (błonnik rozpuszczalny poprawiający lipidogram krwi), saponiny, kwasy organiczne - kwas jabłkowy i winowy, cukry proste oraz witaminę C.

Przetwory z berberysu są stosowane jako środek witaminowy i polecane przy chorobach infekcyjnych, zwłaszcza że wykazują też lekkie działanie przeciwwgorączkowe. Zawarte w berberysie antyoksydanty w postaci berberyny (a

także berbaminy obecnej w korze z korzenia rośliny) mają właściwości przeciwzapalne, żółciopędne, zwalczające komórki nowotworowe w wątrobie i przeciwpasożytnicze (zwalczają ameby). Stąd produkty z berberysu stosuje się w leczeniu chorób wątroby i łagodzą przy bólach pęcherzyka żółciowego. Ponieważ związki aktywne berberysu podnoszą ciśnienie krwi, nie powinien być on spożywany przez osoby z nadciśnieniem tętniczym i niewydolnością nerek oraz kobiety w ciąży.

Głóg

Preparaty z głogu są stosowane w miażdżycy, ponieważ poprawiają przepływ krwi w naczyńach wieńcowych. Łagodzą objawy duszniczy bolesnej, pomagają unormować ciśnienie krwi i stabilizować rytm pracy serca po jego zawale i chronić komórki tego mięśnia przed uszkodzeniami. Są też polecane jako środek wzmacniający po przebiegłych infekcjach zakaźnych, lekko uspokajający i wspomagający sen m.in. przy zaburzeniach lękowych oraz nerwicowych, a także poprawiający wyniki sportowe.

Jarzębina

Jej owoce mogą być spożywane tylko po odpowiedniej obróbce. Działają wtedy m.in. moczopędnie, przeciwzapalnie i przeciwbiegunkowo.

Kalina

Owoce kaliny zawierają m.in. flawonoidy, fitosterole, triterpeny, kwasy organiczne i pektyny, a także związki gorczkowie, takie jak wiburnina, garbniki oraz saponiny. Zawdzięczają im działanie przeciwzapalne, uszczelniające i wzmacniające naczyń krwionośnych (w tym przeciwnieżylakowe), przeciwbiegunkowe, moczopędne, obniżające ciśnienie krwi i uspokajające. Owoce z pestkami o działaniu przeciwzapalnym, rozkurczowym na mięśnie gładkie macicy oraz ściągającym, hamującym m.in. drobne krwawienia z narządów rodnych. Pomagają też łagodzić bolesne miesiączki i zmniejszyć ryzyko poronienia. Nie wolno jednak spożywać ich w postaci świeżej ze względu na działanie drażniące przewód pokarmowy - zawsze wymagają gotowania.

REKLAMA

0011244350

ZŁOMOWANIE POJAZDÓW

tel. 600 609 606

Wszystkie formalności załatwiamy na miejscu
Płatność gotówką od ręki
Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

Cenimy Twój czas!

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

eprasa.pl cce34e89ef